

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXVIII

Price 25c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, June 26, 1981

Nr. 125

SAUDI ARABIJA NEGAUS AMERIKOS LĖKTUVŲ

GEORGE BUSH SUSITARĖ SU PRANCŪZIJOS PREZIDENTU MITTERRANDU

NAUJAS PREZIDENTAS ĮTİKINO, KAD KOMUNISTAI NESIKIS Į KRASTO APSAUGĄ

PARYŽIUS. Prancūzija. Viceprezidentas G. Bush trečiadienį pustrėčios valandos kalbėjosi su prezidentu Fr. Mitterrandu įvairiais abiejų valstybių reikalais.

Viceprezidentas Bush pirmąsias išdėstė prezidento Reagano ir kitų amerikiečių susirūpinimą keturių komunistų paskyrimu į naują prancūzų kabinetą. Prezidentas Mitterrand atsakė, kad jis turįs pirmąsias aptvarkyti kelis prancūzų vidaus reikalus. Pirmon eilėn jis nori sutvarkyti darbininkų padėtį, kad nekiltų bereikalingų nesusipratimų. Jis turįs pakankamai balsų parlamente, bet suplanuotos operacijos bus lengviau pravesios, jeigu tuo metu kabinete bus keli komunistai. Prez. Mitterrandas įtikinėjo viceprez. Bush, kad komunistai neprieis prie krašto ir Vakarų Europos saugumo reikalių.

PRANCŪZIJA GINS VAK. EUROPA

Prezidentas Mitterrand įtikinėjo viceprezidentą, kad keturių komunistų įleidimas į kabinetą nesudarys jokio pavojaus Prancūzijos ir Vakarų Europos apsaugai. Jis pareiškė komunistams, kad Prancūzija neduos komunistams jokios krašto apsaugos vietos. Prancūzija nori grįžti į šiaurės Atlanto Sąjungą ir įsitraukti į Vakarų Europos gynimą, jeigu rusai veržtųsi į Vakarus.

Be to, viceprezidentas tarėsi ir susitarė dėl bendrės abiejų valstybių politikos Artimuose Rytuose, ypač Libane. Komunistų įsileidimas į kabinetą buvo greitai aptartas, o visas pasikalbėjimas buvo paskirtas kitoms bendriems reikalams. Viceprezidentas Bush ketvirtadienį tarsis su kitais politikais.

Nuo Sovietų okupacijos, iš Afganistano į Pakistaną jau pabėgo apie 2 milijonai žmonių. Daugelis vyrų, palikę šeimas Pakistanu, grįžta į Afganistaną ir kovoja prieš jų žemės pavergėjus.

Iš JAV skirtų užsieniui pašalpų Izraelis gauna 43%.

Motinos, kurių vaikų tėvai "nežinomi", iš Illinois valstijos išdo melams gauna 2.7 bilijono dolerių pašalpų.

KALENDORĖLIS

Birželio 26: Jonas ir Povilas, Viltautė, Jaunis, Germanas.
Saulė teka 5:17, leidžiasi 8:30.
Oras gražus, vakare debesotas.

PABALTIEČIŲ KONGRES- MENŲ KOMITETAS

JAV Kongrese yra daug atstovų, labai palankių pabaltiečiams. Dabar jie apsiūnė, sudarydami Ad Hoc Congressional Committee on the Baltic States and Ukraine. Komitetui sutiko vadovauti Co-Chairman titulu du kongresmenai: Brian J. Donnelly ir Charles F. Dougherty.

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. K. Šidlauskas pasveikino abudų šiuos vadovaujančius kongresmenus, pasiūžiaudamas jų užmojumi ir pažadėdamas artimai bendradarbiauti su šiuo komitetu.

WASHINGTONE PRIMINE DEPORTACIJŲ SUKAKTĮ

Jungtinis Pabaltiečių Komitetas, kur šalia estų ir latvių atstovauja lietuviams Amerikos Lietuvių Taryba, pasiuntė visiems JAV Kongreso nariams raštą, primenantį tą kruviną skriaudą, kurią Maskva padarė Pabaltijai valstybėms prieš 40 metų, pradėjusi vykdyti masinius tremimus.

(ALto Informacija)

POPIEŽIAUS KRAUJŲJE BUVO VIEŠO BAKTERIJŲ VATIKANO MIESTAS (AP)

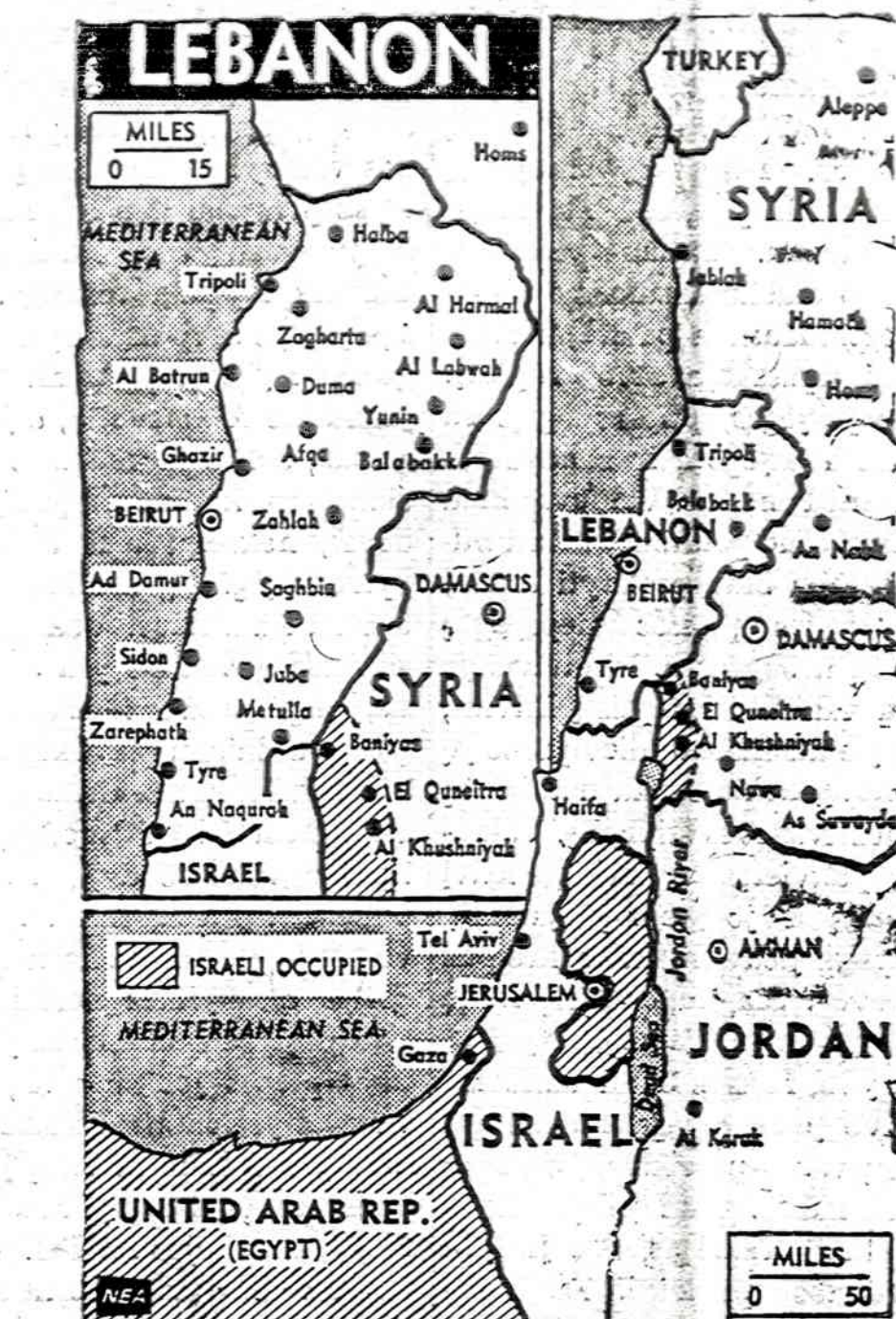
Šeštadienį popiežius Jonas Paulius II buvo gražintas į Gelmelijonine, kurioje gydyti po pasikėsimo nužudyti gegužės 13 d. Dabar jis turėjo aukštą temperatūrą. Ligoninės vyriausias gydytojas dr. Emilio Tresalti pareiškė, kad aukštą temperatūrą sukelia virusai, kurie atsiranda nuo kraujo transfuzijos. Dabar temperatūra normali ir ligonis žymiai pagerėjo.

Po sužeidimo šv. Petro aikštėje, popiežiui reikėjo net trijų kvortų kraujo. Jis turės dar vieną operaciją, kuri nėra skubi.

George Bush

Viceprez. George Bush trečiadienį išsikalbėjo su Prancūzijos prezidentu Mitterrandu apie komunistų įsileidimą į kabinetą ir palietė prancūzų norą įstoti į šiaurės Atlanto Sąjungą.

Amerikos diplomatas Philip Habib įtikino Siriją įstoti į Libaną Saudi Arabijos, Nepalio, Maroko ir kitų valstybių karius, kad sustabdytų senų krikščionių žudynes. Izraelis taip pat sutiko sustabdyti puolimus prieš arabus.

IRANO PREMJEERAS NORI BŪTI KRASTO PREZIDENTU

DABAR JIS YRA PREZIDENTO PAREIGAS
EINANČIOJE KOMISIJOJE

TEHERANAS. — Parlamentas pasiūlino iš prezidento pareigų Abolhassan Bani Sadr. Jis rlapstosi krašto viduje. Prezidento pareigoms sudarytas triumviratas — trijų asmenų taryba, kuri baigs savo veiklą liepos 24 dieną, kai bus išrinktas prezidentas. Į triumviratą įeina: premjeras Mohammed Ali Rajai, parlamento pirmininkas Hashemi Rafsanjani ir Islamo respublikonų partijos vadas, taip pat aukščiausio teismo pirmininkas mulla Mohammed Beheshti, už revoliucinių idėjų žiaurų vykdymą gavęs ajatolos titulą.

Premjeras Mohammed Ali Rajai trečiadienį pareiškė, kad jis kandidatuoja prezidento pareigoms. Pagal konstituciją, jei nėra vienas kandidatas negaus absoliučios balsų daugumos, tai už 7 dienų bus balsuojama iš naujo. Tačiau premjeras Rajai, turėdamas valdžią savo rankose ir parlamento pritarimą, yra tikras išrinktinis, ypač kad jo kandidatūra remia mulla Chomeini.

Paskelbdamas savo kandidatūrą, premjeras Rajai pareiškė, kad jis yra pasirošęs priimti prezidento atsakomybę, "jeigu žmonės to panorės".

STENGIAUS PADĖTI TAUPYMO BENDROVĖMS

WASHINGTON, D.C. — Atstovų Rūmų mokamoms priemonėms parūpinti komitetas beveik vienbalsiai nutarė palengvinti viso krašto taupymo bendrovių sunkėjančią padėtį. Komitetas priėmė Senato paruoštą įstatymo projektą, kuris turi palengvinti dabartinę sunkią bendrovių būklę. Bendrovės turi pinigų, bet negali jų skolinti namų statytojams ir pirkėjams. Bankai lupa didelius nuosimčius, o taupymo bendrovės labai suvaržytos.

Be to, naujas įstatymo projektas leis viengungiams taupytojams taupyti iki tūkstančio dolerių be jokio mokesčio, o vėduosioms poroms — iki dviejų tūkstančių. Tai bus didelė lengvata bendrovėms ir taupytojams.

SMERKIA JAV DĖL NAMIBIJOS

NAIROBI. — Kenijos sostinė suvažiavo 50 Afrikos valstybių vadai aptarti Libijos įsiveržimą į Čadą ir jo pagrobimą, neramumus Sacharo vakaruose ir Namibijos klausimą.

Penkių valstybių vadai pasitarė ir nutarė leisti Kenijos prezidentui pradėti konferenciją, o vėliau vadovavimą perleisti Sierr Leone prezidentui, Afrikos Valstybės Vienybės prezidentui Slaka Stevensui.

Kai kilo Namibijos klausimas, keli atstovai smarkė JAV. Kelios valstybės norėjo leisti susidariusiam komitetui valdyti Namibiją, bet JAV to komiteto nėremia. Jos nori, kad būtų praversti rinkimai ir patys gyventojai išrinktų demokratinę vyriausybę. Afrikos valstybių atstovai mano, kad rinkimams praversti dar ten nėra tinkamų sąlygų.

SIRIJA PADARĖ DIDELE NUOLAIDĄ

BEIRUTAS, Libanas. — Sirijos prezidentas Hasam Huseinas padarė didelę nuolaidą. Jis sutiko leisti kitoms arabų valstybėms siųsti savo karo jėgas į Libaną taikiai palaikyti. Paskutiniu metu Sirijos kariai vieni palaikė taiką Libane, bet vėliau į jį įėjo pulti Libano senųjų krikščionių milicijas. Atvykus į Libaną kitų arabų valstybių kariams, manoma, krikščionių puolimas bus sustabdytas. Anksčiau Libane buvo Saudi Arabijos, Nepalio, berods, Maroko ir kitų valstybių kariai. Kovoms pasibaigus, liko vieni Sirijos kariai. Bet dabar, sirijiečiai pradėjus kovą prieš sentis krikščionis, įsimašė į kovas ir izraelitai. Sustabdyti puolimus prieš krikščionis, Izraelis nesikiš į kovas. Pasitarimai vyko Džidės mieste. Dabar Habibas vėl iškvičiamas į Washingtoną pasitarimams.

NAUJAS PASTO KODAS

WASHINGTONAS (AP). — Prezidento Reagano administracija leido pašto valdybai naudoti 9 skaitmenų ZIP (Zone Improvement Program) kodą. Paštų viršininkas William F. Bolger pareiškė, kad naujoji sistema pareikalaus naujų skirstymo mašinų, kurios atliks darbą daug greičiau ir tiksliau. Tos naujos mašinos bus įrengtos 1982 metų rugsėjo mėnesį.

Tačiau Senatas atmetė 9 skaitmenų kodą ir su juo susištis iš laidas 52:47 balsų dauguma. Manoma, kad panašiai nubalsuos ir Atstovų Rūmai. Paštų tarnybos viršininkas Bolger pareiškė, kad ilgasis kodas bus vykdomas savanorišku būdu. Firmoms, naudojančioms naująjį kodą, bus siunčiami laišukai puse cento pigiau. Jei būtų įvesta naujoji sistema, tai atieityje nereikėtų kelti kainų už patarnavimus.

Kalbą rusiškai, lenkų kilmės gen. E. L. Rowny paskirtas derėtis su Sovietais.

REAGANAS PRASYS LEISTI PARDUOTI LĖKTUVUS ARABAMS IR IZRAELITAMS

SENATO IR ATSTOVŲ RŪMŲ DAUGUMOS VADAI
PAREISKĖ, KAD SAUDI ARABIJA NEGAUS GINKLŲ

WASHINGTON, D.C. — Atstovų Rūmų ir Senato vadai pareiškė, kad Saudi Arabija negaus modernių Amerikos karo lėktuvų, jeigu Saudi Arabijos vyriausybė susitars su Rusija dėl įtakos Persų įlankoje. Pasklidę gandai, kad Saudi Arabija per Kuveitą pradėjo ieškoti ryšių su Sovietų Sąjunga. Ar tie ryšiai yra tikrai prekybinio pobūdžio Saudi Arabijos naftai parduoti, ar šios valstybės turtingas arabų karalius nori kitokius susitarimus su rusais padaryti, tuo tarpu dar neaišku.

Sekretorius Haig ilgai tarėsi su Saudi Arabijos karaliumi ir kvietė prisijungti prie organi zuojamo pasipriešinimo Sovietų Sąjungos veržimuisi į Persijos įlanką ir Indijos vandenyną. Rusų įsigalėjimas minėtose srityse būtų kenksmingas Saudi Arabijai. Bet karalius Chaled atsakė, kad arabų didžiausias priešas yra Izraelis, o ne Sovietų Sąjunga. Šitas Saudi Arabijos valdo vė pareikšimas gali turėti įtakos Kongreso vadų pasipriešinimui parduoti lėktuvus Saudi Arabijai.

Iki šio metų prezidentas Reaganas dar nepasirėšė Kongresui klausimui spręsti. Mano mąstymais, kad prezidentas už kokių menesio pasis raštą Kongresui, prašydamas leisti parduoti modernius lėktuvus Izraeliui ir Saudi Arabijai. Jeigu abu šie klausimai būtų sujungti, tai Kongreso atstovai galės pasirinkti, jeigu atmes Saudi Arabijai ginklų pardavimą, tai turės neparduoti ir Izraeliui. Kongreso atstovai nenorės sustabdyti lėktuvų pardavimą Izraeliui, todėl turės sutikti parduoti lėktuvus ir Saudi Arabijai.

Be to, Saudi Arabija nori gauti bent keturis didelius radarinius lėktuvus sienoms saugoti. Da bartinu metu Saudi Arabijoje yra 4 JAV radariniai lėktuvai kurie saugo Saudi Arabijos sienas. Kiekvieną dieną lėktuvas pakyla, paskraido ir paseka, ar karo lėktuvai neartėja prie Saudi Arabijos.

Be to, Saudi Arabija nori gauti bent keturis didelius radarinius lėktuvus sienoms saugoti. Da bartinu metu Saudi Arabijoje yra 4 JAV radariniai lėktuvai kurie saugo Saudi Arabijos sienas. Kiekvieną dieną lėktuvas pakyla, paskraido ir paseka, ar karo lėktuvai neartėja prie Saudi Arabijos.

Gen. Mosė Dajanas pareiškė, kad Izraelis taip pat gali pasigaminti atomo bombą ir ją gaminti, jei arabų valstybės nutars įsigyti atomo bombą.

KANADOJE PABRANGO NAFTA IR JOS GAMINIAI

Kanados vyriausybė 8 centais pabrangino galoną benzino ir namams šildyti alyvos. Pabrangis ir kiti naftos gaminiai. Energijos išteklį ministeris M. Lalonde kalbė dėl pabranginimo suvertė Albertai, kuri nuo birželio 1 d. kasdieninį naftos tiekimą vėl sumažino 60,000 statinių. Tai jau antras toks sumažinimas, bendrai siekiantis 120,000 statinių. Trečiąjį žadą įvesti rugsėjo 1 d., jeigu iki to laiko nebus pasiektas naftos kainų susitarimo tarp Albertos ir Otavos.

Pagal M. Lalondę, valdžios išdui dabar reikės daugiau pajamų iš užsienio įvežamos naftos kainoms suliginti su parduodamais kanadiškos naftos gaminiais. Gal-uo pabranginimas as- tonis centais nustebino visus benzinio ir alyvos vartotojus.

I tai buvo atsakyta, kad pinnas pabranginimas padengti ankstesniame Albertos lėkimo sumažinimui 60,000 statinių buvo nepakankamas. Tada buvo tikimasi, kad Kanados dolerio vertė pakils iki 87 centų, o iš tikrųjų doleris buvo ir tebėra vertas apie 83 centus.

Kanadiškais doleriais už statinę užsieniškios naftos reikia mokėti 43 dolerius, kai tuo tarpu Albertai Kanados vyriausybė moka tik \$17.75.

UGANDOJE ŽUVO 55 MISIJONIERIAI

KAMPALA, Uganda. — Trečiadienio vakarą Kampalos priemiestyje buvo nušauti 55 katalikų misijonieriai ir visas šimtas buvo sužeisti.

Kodėl prasidėjo susišaudymas ir kodėl žuvo toks didelis misijonierių skaičius, tuo tarpu dar neaiškinta. Pavakare į Kampalą atvyko karių dalinys, kuris netrukus susikivirčio su keliais misijonieriais. Manoma, kad po to kareiviai pradėjo šaudyti.

Sužeisties buvo suteikta pirmoji pagalba ir jiems patarta galimai greičiau išvykti iš Ugandos. Ugandoje jau anksčiau buvo daug žudynių, bet niekad nebuvo tokio žiauraus užpuolimo ant beginklių žmonių.

— Prezidentą Reaganą pakvie- lė lankytis Rumunijoje.

di Arabijos. Dabartinis lėktuvus aptarnauja arabų lakūnai. Amerikiečiai moko Saudi Arabijos lakūnus, kaip valdyti šiuos lėktuvus. Saudi Arabijai Amerikoje statomi dar keturi dideli radariniai lėktuvai, bet jie kol kas nabaigti.

Valstybės departamentas mano, kad Saudi Arabijai reikia parduoti pradėtus pastatytį karo lėktuvus. Saudi Arabija gali pakeisti savo nuomonę apie rusus.

DAINAVOS ANSAMBLIO REIKALU

8. m. birželio 19 d. Jaunimo centro patalpose įvyko Dainavos Ansamblio narių ir spaudos atstovų pasitarimas.

Pasitarimą atidarė ansamblio pirmininkas Vytautas Jasinevičius. Pasveikinęs susirinkusius, dėkojo už atsilankymą spaudos atstovams, ypač reiškė didelę padėką p. p. Kriauciūnams už teikiamą paramą.

Pastebėjo, kad ateinančiais metais pastatymas trijų veiksmų muzikinio veikalo "Vilniaus Pilies Legenda" kainuos apie 50,000 dol. Reikės ieškoti mecenatų. Dainavos Ansamblis turi 65 narius.

Choreografas Jaunutis Pūdžiūnas paaiškino, kad bus įdomių šokių — kirvių gal ir kelmų, šokiai. Bus pavaizduoti ir kiti šokiai vaizduojantieji tų laikų ginklus ir kovos priemones.

Pačio veikalo turinį, muzikas Aloyzas Jurgutis nupasakojo gana trumpai.

VILNIAUS PILIES LEGENDA

Pagrindinė mintis paimta iš Vaišganto "Vilniaus pilies pasakos"

Trijų veiksmų muzikinė drama Vaišgantas, bene vienintelis lietuvių istoriografas užrašė legendą, kurioje minima, kad lietuvių įpatinomis progomis aukodavo žmones dievui Perkūnui. Kraujo auka lietuviams nebūdinga ir istoriniuose aprašymuose daugiau nesutinkama.

ISTOREOGRAFO VAIZGANTO VERSIJA

Statant Vilniaus pilį, dievas Perkūnas pareikalavo, kad po kartinu akmeniu būtų paaukota jauna mergina. Kada vertė kartinį akmenį ant jos, akmuo išplėšė iš jos rankų gėles, bet mergina liko gyva.

RASYTOJOS A. BALASAITIENĖS VERSIJA

A. Balasaitienė — pažiūrėjo į šią legendą per savo fantazijos prizmę.

Stai jos fantazijos vaisius: Senas pagonių kunigas Krivių — Krivaitis negali susitaikyti su mintimi, kad jis yra antrasis akmuo po Valdovo (pilies Valdovo). Jis nori valdžios ir garbės; jam turi paklusti visi. Kad įgyvendintų savo svajones, jis gauna gerą progą.

Iš kovos grįžta Valdovas. Tačiau jis nėra laimingas. Jo nuomone, netrukus vėl priešas įsivers į Lietuvą ir galbūt apsupa Vilniaus pilį. Reikia statyti tokią pilį, kurios priešas negalėtų įveikti. Valdovas su klausimu kreipiasi į Krivių — Krivaitį. Šis, norėdamas parodyti savo galią pasako, kad reikalinga po kartinu akmeniu paaukoti jaunuolį — tada pils būs nenugalima. Visi nustebo. Valdovas sutinka. Atsiranda motina, kuri aukia savo vienturtį sūnų. Jos vyras žuvo kovoje su priešu.

Iškilmingai į sceną įvedamas mirčiai pasmerktas jaunuolis — Vakaris. Tačiau, prieš eidamas mirti, jis paprašo Valdovo, kad leistų užduoti tris jo parinktus Krivių — Krivai — Krivaičiui.

Vakaris netiki, kad Dievas Perkūnas pareikalavo kraujo aukos. Vakaris užduoda tris klausimus Krivių — Krivaičiui. Nesugeba gerai jų atsakyti. Užsirusinės Valdovas liepia Krivių — Krivaičiui dar kartą eiti pasikalbėti su Dievu Perkūnu — ar tikrai reikalinga kraujo auka, kad pils būtų neįveikiama.

Krivių — Krivaitis dega pykčiu. Jis sugalvoja naują būdą priversti Valdovą ir visus nusilenkti jam. Jis pasako, kad šį kartą, šventame ažuolyne Perkūnas liepė paaukoti šauniasią šalių dukrą. Valdovo draugo dukrą Laimą. Nelauktas, nieko gero visiems nežadantis sprendimas. Dievo Perkūno įsakymas

Lietuvių Meno Ansamblis Dainava

yra nepakeičiamas. Laima ruošia mirčiai. Staiga nelaukta atomaga — Dievas Perkūnas nutrenkia melagį Krivių — Krivaitį, o akmuo krisdamas į duobę išplėšė iš Laimos rankų gėles. Ji liko gyva. Skamba finalinė giesmė — "Laiminga ta tauta, kuri nebijo kovoti už laisvę".

Teigiami herojai: Valdovas, jo draugas Rimtūnas ir jo dukra Laima, Vakaris, Motina, jaunesnysis Krivis Tauragis, pilėnai. Neigiamai: Nygaila — senas Krivių — Krivaitis trokštantis valdžios.

Veikalo eigoje nuolatinis konfliktas tarp Valdovo ir Krivių — Krivaičio. Choras — pagonys, akiai seka Krivių — Krivaičio nurodymus ir kartu prašo Dievo Perkūno, kad nereikalautų kruvinos aukos.

Baletas: Karo šokis (vyrų) ir Vaidilūčių šokis ruošiant Laimą mirčiai.

Šio veikalo turinį, Aurelija Balasaitienė nupasakojo kiek plačiau.

PIRMAS VEIKSMAS

Vos saulei patekęs, į pilį grįžta mūsų laimėjęs Panerių valdovas. Pilies gyventojai jį sveikina ir pergale atšvėčia puotaudami. Tačiau valdovas nerodo didelio džiaugsmo ir saulės artimiausiam patarėjui Rimtūnui išpasakoja savo rūpestį: atgavęs jėgas, priešas grįs su dideliu pajėgom ir bandys su naikinti Panerius. Valdovas klausia Rimtūno patarimo, kokių būdu galima būtų pastatyti tvirtovę, kurios priešas nepajėgtų įveikti ir sugriauti. Rimtūnas pataria valdovui kreiptis į krivius, kad jie atskleistų dievų ir iš jų sužinotų, kokią sauką užtikrintų naujos tvirtovės stiprybę. Valdovas, pakvietęs vyriausią krivių Nygailą ir jo įpėdinį jaunąjį Tauragį, įkvėptus isako kreiptis į dievus. Slaptai daugelį metų svajojęs apie galybę, Nygaila pasiryžta klastos būdu užtikrinti savo įtaką ir jėgą, melagingai dievų vardu pareikalaujant kruvinos aukos. Tam jo projektui priešais Tauragis, bet jis yra priverstas prisiekti, kad neįduos Nygailos klastos. Nygaila praneša valdovui, kad Perkūnas pareikalavęs kruvinos vienturtio lietuvės motinos sūnaus aukos. Jis turės būti gyvas palaikomas po kartinu naujosios tvirtovės akmeniu. Toks siaubingas reikalavimas sukrečia ir valdovą, ir visą kraštą. Tačiau valdovas, pasitikėdamas Nygaila ir gerbdamas dievų valią, siūnia šauklus po visą šalį, kad jie surastų savanorę motiną, kuri paaukotų savo vienturtį sūnų Panerių laisvei užtikrinti.

ANTRAS VEIKSMAS

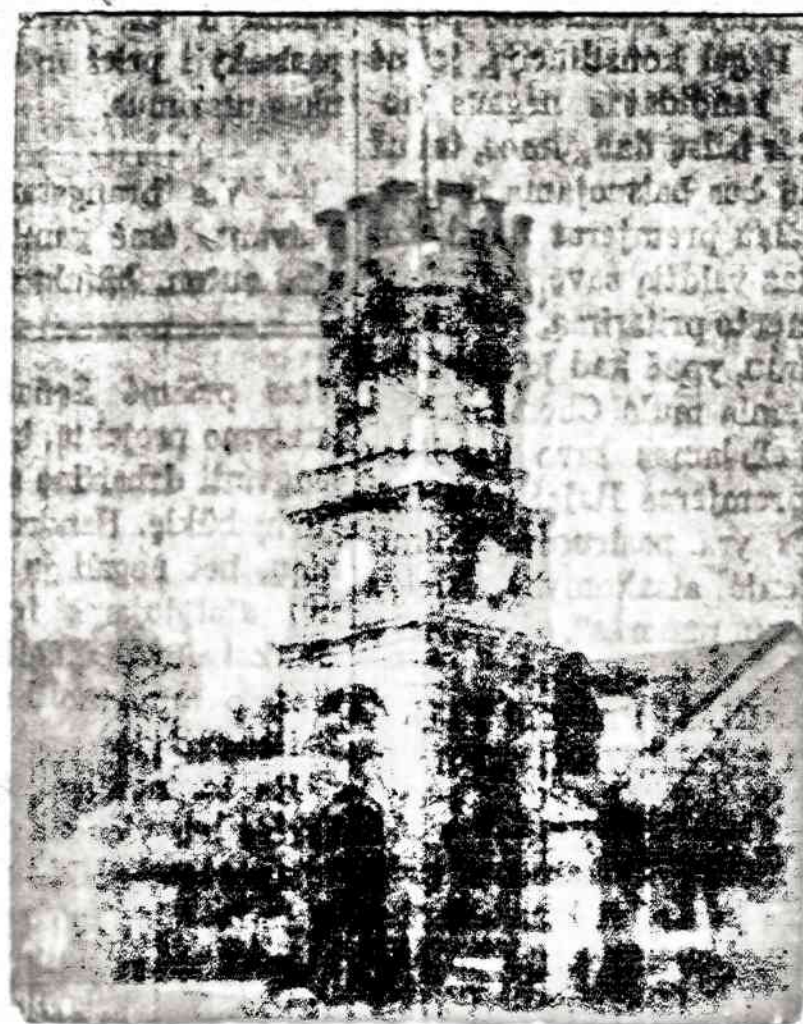
Nygaila įtikinėja Tauragį savo plano pasisekimu, pakartotinai jam grąsindamas neišduoti paslapties. Tuo tarpu karališko sosto menėje valdovas, susirinkę dvariščiai ir kariai sveikina savanorę kilnią motiną ir jos sūnų Vakari, kurį ji pasiryžė paaukoti Panerių tvirtovės statybai. Valdovo užklausti, jiedu paaiškina savo pasiūkiojimo priežastis. Motina, jos vyrui žuvus mūšyje su Panerių priešais, davusi dievams priesaiką savo vyro žudikams atkeršyti. Vakaris,

gerbdamas savo tėvo-karžygio atmintį, pakluso dievų ir motinos valiai, bet kreipiasi į valdovą su prašymu jam leisti Nygailą paklausti tris klausimus, kuriuos Nygaila teisingai atsakęs įrodys savo išmintį ir teisingumą. Nygaila piktinasi tokiu jaunuolio reikalavimu, o jaunoji Laima, sukreista kruvinos aukos žiaurumo, kaltina Nygailą. Valdovas, nekrepdamas dėmesio į vykstantį ginčą, skatina Vakari klausiti klausimus. Vakario klausai: kas gyvenime yra saldžiausia, lengviausia ir kiečiausia? Nygaila su dideliu pasitikėjimu savim atsako, kad saldžiausias esąs bitės medus iš baltažiedžių dobilų, lengviausias esąs vieversio pūkelis, o kiečiausias tai valdovo kardo plienas. Vakario su Nygailos atsakymais nesutinka ir tvirtina, kad saldžiausias yra motinos pienas jos kūdikui, lengviausias yra motinai kūdikis ant rankų, o kiečiausia būtų jo motinos širdis, jei neplyštų iš skausmo, jį paaugojus mirčiai. Valdovas ir visi dalyviai yra nustebinti Vakario išmintimi ir suabejoja krivių žodžiais. Vakariui nebus leista mirti. Jis kviečiamas likti valdovo patarėjui. Valdovas, išbaręs krivius, siūnia juos dar kartą atsklausti dievų valios.

Vakaris ir Laima likimo suvesti, išuštęjusi monei, pamilę vienas kitą iš pirmo žvilgsnio, išsako savo jausmus. Tuo tarpu Nygaila, vietoje maldos dievai prisieikia kerštą Vakariui ir Laimai, kad jiedu driso pažeisti jo autoritetą ir žmonėse sukėlė abejonių dėl jo išminties ir teisingumo. Nygaila dievų vardu reikalauja, kad naujosios tvirtovės statybai būtų paaukota Laima. (Bus daugiau)

DAR NORS SYKĖ

Senesnio amžiaus moteris atsidūsta ir dėsto draugei: — Nūdieninis jaunimas nepaprastai sugadintas. Tai ne mūsų laikais. — Tiesa, tiesa, — pritaria draugė, — Dieve mano, kad taip būtų galima dar kartą būti jaunai.

Senasis Karo muziejus

TEISMAS

Rašo Bernardas Naujalis

Išsigelbėję iš gestapo nagų, geriau sakant pabėgę, stojom tarnauti amerikiečiams. Karas dar vyksta ir todėl darbo užtenka. Reimso mieste, kur buvo didelės amerikiečių dirbtuvės, sandėliai, valyklos, skalbyklos, mums teko dirbti prie prekinių vagonų, kurie atveždavo iš fronto kariškių aprangas. Mums reikėjo šią mundiruoję rūšiuoti: krauti į krūvas — kur kelnės, tai į kelnų krūvą, kur švarkai — tai į švarkų krūvą, kur marškiniai — tai į marškinių krūvą. Tas darbas lėtai vyko. Mat norėjo praturtėti — daugiau tuštinom kišenes, negu krovėm į krūvas. Rasdavom cigarečių, pinigų, laikrodžių ir daug kito gero. Beto, ir rūbai buvo labai brangūs. Prancūvai mokėjo pasakiskais kainas.

Einam į darbą. Liesi, ploni. Ant nuogo kūno, kaip ant medžio stuobro, kabo paprastas liptapis, bet įsėinant jau esame "riebūs". Susimauni 3-5 kelnės, tiek pat marškinių, ant to dar mundirą. Pradedam su mažiausiu numeriu ir baigiam su didžiausiu.

Vieną kartą sumanėm dar gudriau padaryti. Kada atvažiuojam vežimėlis, žmonių stumemas, su vakariene, tai kada buvo darbininkai pamaltinti, tai tuos didelius katilus pilnus prikimšom rūbų ir batų.

Bus keliosdešimt tūkstančių — kalbam tarp savęs.

Į virtuvę vos du šimtai metrų, o iš ten jau pardavimo centras. Staiga prie išvažiavimo vartų "Stop!" Amerikos karo policija. Aatidengia katilus ir... mes visi esame areštuoti.

Amerikos kariuomenės užimtoje zonoje nebuvo kalėjimo. Mes esame civiliai, o mus kaltina karo policija. Taigi, teismas turi būti civilis ir mes perduodami francūzų teisingumo organams.

Patalpina Reimso policijos daboklėn. Mes puikiai apsirengę, kariškos uniformos, batukai žvilga — su auliukais. Prancūzija, kaip ir kitos valstybės, kur okupavo hitlerininkai, nualinti. Žmonės alkani, pusbasiai, blogas apsiavimas. Žavisi mūšų aprangą. Sukleksti durų užraktas. Atsidauro ir įeina vienas policininkas:

— Gal norėtumėt vakarienes, mes parūpinsim iš restorano. — Labai malonu. Atneškiet pačią geriausią, su vynu.

Policininkas išsėina ir po pusvalandžio grįžta su puikiausia vakariene.

Nespejome pavalgyti ir vėl duryse kitas policininkas:

— Ar jūs nenorėtumėt linksmai praleisti laiko?

— Negi, jūs tokie jauni vyrukai praleisti naktį be mergaitės? — Ne, to nereikia, bet dar porą butelių vyno ir žaidimo kortas, tai būtų labai malonu.

Už dvidešimt minučių viskas

Kitą rytą reikia eiti į teismą. Mes keturi, o policininkai tik du. Žyguojam kaip draugai, ir mano buvo pasiūlyta užėti į restoraną ir prieš teismą paragauti ne vyno, bet šampano... Visi užėjome ir "kaštavojame" gerą francūzų šampaną.

Jūs nebijokit teismo. Tai nėra amerikiečių teismas. Jums mums nieko blogo nepadarėte. Jūs darėte gerą — aprenget mūsų žmones, apavėt.

Mums net šilta pasidarė, nors imk ir išbučiuok tokius policininkus.

Teismo salėje prieina mus lydėjęs policininkas ir prašo:

— Kaip išsėsite iš teismo, būkite geri ir atneškite, tokius batukus, kaip jūs dėvite.

— Gerai, — atsakiau.

Prieina kitas irgi prašo tokių batukų. Ir tas gauna teigiamą atsakymą. Po to, išsėina nedidelis žmogelis, civiliai apsirengęs. I. sako:

— Ar jūs galite man duoti penkis dolerius, o teisėjų 10 dolerių.

— Su malonumu. Dar priedo po porą tokių batukų, kaip man.

Tai buvo teismo sekretorius, kaip vėliau sužinojome iš policininkų.

Teismo salė gana didelė. Teisėjas, atrodo, puikus vyras, su žilstelėjusiais plaukais. Jis peržvelgia mus nuo galvos iki kojų ir sako:

— Ar mokate kalbėti francūziškai? Ar galite patys save ginti, jei būsite rasti kaltais?

Policininkas, kuris buvo arčiau manęs, nežymiai linktelėjo galva. Man net išsprūdo juokas pro kietai suspaustus lūpas. Aš (Nukelta į 5-lą puslapį)

ŽIOGAS IR SKRUZDĖ

Žiogas linksmas ir šokus

Visą vasarą giedojo

Ir visai nepagalvojo,

Kad galas vasaros greit bus.

Nėr daugiau šiltų dienų,

Kai netrukio jam pietų

Ir kiekvienas gėlės lapelis

Buvo jam jauskus namelis.

Pučia vėjas jau žvarbus,

Apleido vabalai laukus,

Sulindę į urvus;

Ten šalčio nebejaus.

Vasaros džiaugsmai praėjo

Ir šaltos dienos atskubėjo.

Alkis, šaltis žiogą tą užpuolė

Ir riogso jis sustyręs savo guolyj;

Giedot neturi jokio ūpo;

Vien duonos kąsnis jam dabar parūpo.

Sušalęs ir alkans, nesuvokdamas ką daryti,

Jis šliaužia pas skruzdę pagalbos paprašyti.

— "Kūmute, išgelbėk iš vargų,

Duok man atsigaioint,

Ir iki vasaros dienų

Sušildyk tu mane ir išmaitink!"

— Mielas, tas man atrodo gan keistai.

Sakyk, ar dirbai vasarą rimtai?"

— Bet ar tam aš turėjau laiko?

Aš džiaugiausi vasara, vis juk dūkt norejo;

Aš šokau ir linksminaus be saiko

Ir nieks daugiau man nerūpėjo." —

— "A, tai tu." — Aš be atvangos

Visas dienas giedojau nuo aušros".

— "Tu giedojai? Tai škuštis liaukis;

Ką tu pasejai, tą ir piaukis".

(V. Petraitis, Pasakėčios, 217 psl., kaina \$3.)
gaunamos Naujienose

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

When U.S. Savings Bonds are held in maturity of 6 years, 10 months (47) the first month, Bonds are redeemed at face value, and interest is paid. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until maturity.

Take stock in America.

U.S. Bonds mature in less than six years

DR. BALIO PALIOKO ŽODIS APIE BIRŽELIO ĮVYKIUS

(Prof. dr. Balio Palioko žodis, tartas 1981 m. birželio 14 d.
Cicerijoje ir birželio 19 d. Čikagoje)

Dr. Balys Paliokas

Brangūs šio minėjimo dalyviai!

Lietuviai laisvajame pasaulyje kasmet mini 1941 metų birželio masinių deportacijų dienas.

J. E. vyskupas Vincentas Brizgis ta proga paskelbtame atsisaukime sako: "Tie kankiniai yra mūsų šeimų nariai, giminės, mūsų tautos nariai. Jie reikalingi ne formalus reikarčiais, o nuolatinio prisiminimo maldoje. Tai priminti turime nuolat ne tik lietuviai lietuviams. Tą mūsų brolių likimą turim skelbti visur kitataučių tarpe, kad jie žino-

tu ir suprastų, kuo gresia kiekvienam kraštui, kiekvienai tautai nužmogintas žmogus. Gerai daro visi, kurie mūsų tautos likimo klausimu informuoja aukštesnes valdžios institucijas, tačiau veikti reikia visiems, kiekvienam aplink save gyvu ir spausdintu žodžiu, nuteikiant individus ir visuomenę. Tai yra ne vienos dienos, o nuolatinis kiekvieno mūsų uždavinys. Mūsų veikla, kova ir malda už savo tautą turi būti tiek nuosirdi, kad ji būtų visuotinė ir nesiliaujanti, pasiekianti ir dangų ir visus žmones, kurių tarpe gyvename, ir visus žemes gyventojus.

Ir tauta vergijoje ir pavergejai težino, kad lietuviai laisvajame pasaulyje nesiliausim veikti ir meldesi, kod nesibaigs taūtos nelaisvė ir kančia".

Tai vyskupo Vincento Brizgio žodžiai.

Jau kuris laikas įėjo į paprotį, kad naujai išrinktas JAV prezidentas, norėdamas savo valdymo laikotarpį atžymėti, paskelbia kokią reikšmingą ovals, kurio stengiasi ne tik laikyti, bet ir įgyvendinti.

Taip prezidentas Jimmy Carter išskėlė žmogaus teisių problemą ir, tiems kraštams, kurie žmo-

gaus teisę grubiai pažeidžia, taikė net vienokias ar kitokias sankcijas, žinoma, tik ne Sovietų Sąjungai.

Ir dabartinis prezidentas Reagan pasisakė, kad tokios politikos ir ateityje laikysis. Gal iš to ir pavergtai Lietuvai bus vie-nokia ar kitokia nauda. Dieve duok.

Žmogaus teisių klausimas nėra naujas. Žmogaus teisės pirmą kartą deklaruotos 1789 m. rugpj. 27 d. Prancūzijoje ta prasme, kad asmuo turi pirmesnes teises negu valstybė. Šias idėjas prancūzų visuomenėje priblandino rašytojai ir filosofai: Montesquieu, Voltaire ir Rousseau.

Ir Lietuvos Steigiamojo seimo 1922 metų konstitucijoje garantuota visų piliečių lygybė prieš įstatymus be lyties, kilmės, tikybos ar tautybės skirtumo, taip pat asmenų neliečiamybė, tikėjimo ir sąžinės laisvė, susižinojimo paslaptis, žodžio, spaudos, susirinkimų ir draugijų laisvė.

Panaši žmogaus teisė deklaruota ir Tautų Sąjungos, taip pat JAV konstitucijoje jau prieš 200 metų įrašyta žmogaus teisė, sekant čia minimas prancūzų idėjas.

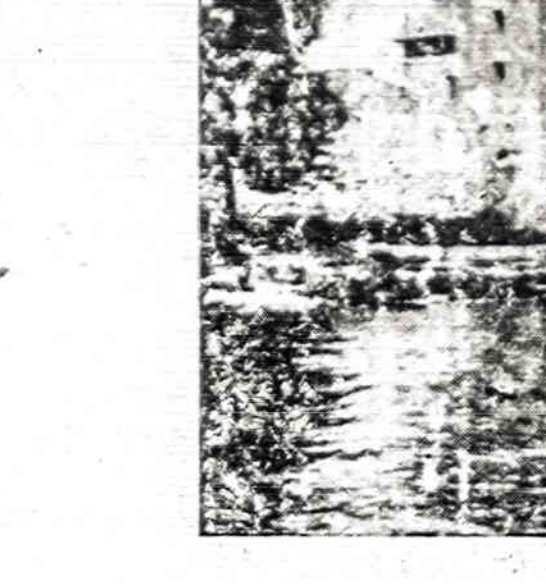
Bolševikai savo konstituciją irgi papuošė panašiais gražiais frazėmis, bet kas pabando pagal tai įgyvendinti, susiduria su karčia tikrove.

Bet, žinoma, gyvenime laisvajame pasaulyje, visur visai pasitaiko. Jei čia kas nusižengia prieš žmogaus teises, tai tik kaip pripuolamas įvykis, nesusipratimas arba klaida.

O pas bolševikus teroras ir persekiojimas vykdomas pagal sistematišką planą. Pas bolševikus ne tik pasityčijimas iš žmogaus teisių, bet ir pats žmogus žiauriausiomis priemonėmis naikinamas.

Prancūzų žymus rašytojas, filosofas, Nobelio laureatas André Gide buvo užimponuotas ir simpatizavo komunizmui, bet po kelionės į Tarybų Sąjungą pakeitė nuomonę ir savo nusivylimą išdėstė knygoje: "Retour de l'URSS", kurioje yra taip pasisakęs: "Aš abejoju, ar kur yra šalis, kur žmogaus siela būtų tiek pavergtai, kaip Sovietų Sąjungoje. Net Hitlerio Vokietijoje pavergtimas, priepaūda ir teroras nebuvo tiek baisūs, kaip Sovietuose".

Ir taip 9 milijonai žmonių žuvo Rusijoje per pilietinį karą. Penki milijonai per pirmąjį

Restauruota Trakų pils

1921-23 metų badą. Salino ūkinis kolektivizavimas pareikalavo vien per 1932-33 metus 10 milijonų gyvybių. Be to, 1934-39 metų valymas per pusę milijono aukų. O antrojo pasaulinio karo metu žuvo 30 milijonų... Tai auka komunizmui Rusijoje. O kaip su Lietuva? Kokia ironija? Pasiškęjo, kad Maskva pradėjusi planuoti masinę deportaciją iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos jau tada, kai tos valstybės buvo nepriklausomos ir su Sovietų Sąjunga turėjo įvairius sutartis, net ir nepuolimo ir net draugiškumo sutartis. Net Lietuvos delegacija esant Maskvoje dar vienai sutarčiai sudaryti 1939 m. spalio 11 d. Rusijos valstybės saugumo komisaro pavaduotojas Serovas pasirašė instrukciją, kurioje buvo smulkiai nurodyta, kaip vykdyti gyventojų deportaciją iš Pabaltijio valstybių.

Konkrečiai deportacijai jau buvo ruošiamasi nuo 1940 m. rugsens, kai spalio mėnesį Lietuvos Vidaus reikalų komisaras A. Guzevičius įsakė sudaryti deportuotųjų sąrašus, kurie turėjo apimti įvairių religijų dvasininkus, sektantus Raudonojo kryžiaus darbuotojus, buvusius Lietuvos karininkus, politijos tarnautojus, įvairių deprimantų aukštesnius valdininkus, buvusius savanorius, stambesnius ūkininkus "dvarininkus" politinius emigrantus, dvasininkus, tuos, kurie susirašinėjo su užsieniu, užsienių valstybių firmų atstovus ir jų tarnautojus, žodžiu sakant, sudaryti antisovietinių elementų sąrašus.

Kremlius reikalavo iš Lietuvos išvežti 700.000 žmonių, t. y. vieną trečdalį krašto gyventojų. Pirmojo masinio vežimo metu, 1941 m. birželio 14-23 d. buvo deportuota virš 34.000 Lietuvos gyventojų. Deportaciją pertraukė birželio 22 d. kilęs vokiečių

TRAGISKASIS BIRŽELIS HOT SPRINGS'E

Birželis — vienas pačių gražiausių pavasario mėnesių. Gamta pabudusi iš žiemos miego išreiškia savo džiaugsmą ir grožį puošdamasi žiedais ir įvairiaspalve augmenija, kai tuo pačiu metu visą lietuviškąjį pasaulį yra apgaubęs liūdesys ir nerimas dėl savo tautos likimo.

Praėjo 40 metų nuo to laiko, kai 1941 metų birželio mėnesio viduryje, Rusija, siekdama įgyvendinti savo senas svajones pagal rūpestingai ir kruopščiai paruoštą planą, tremimais, žudymais bei kalimais pradėjo masinį lietuvių tautos naikinimą, kuris tęsėsi iki šios dienos ir grasią visišką lietuvių tautos sunaikinimą, jei likimo bus lemta Rusijai išlaikyti dar ilgą laiką jos dabartiniam pajėgumui. Bet mes, kartu su visomis kitomis tautomis esančiomis po Rusijos jungu, tikime, kad jos teroristinė sistema su

Sovietų karas. Tikrumoje lietuvių tautos genocidas prasidėjo nuo pat 1940 metų birželio 15 dienos, kai Rusijos armija okupavo Lietuvą. Nuo tos dienos ir pavieniai ir didesniais skaičiais be žinios, kaip pav. 1940 m. liepos 11-14 d., dingdavo kuo nors žymesni lietuviai. O po 1944 m., kai Lietuvą vėl okupavo Rusija, lietuvių tauta išgyveno ne mažiau baisesnes dienas. Tautos žudymas įvairiais būdais nesibaigia iki šiai dienai. Šiandien dar neįmanoma atspėti, ar kada nors sužinosime tikslų skaičių tautiečių išžudytų Lietuvoje, Rusijos ir Sibiro kalėjimuose bei vergų darbo stovyklose. Sakoma, kad nei talentingiausi rašytojai nesugebės apsaugoti kančių, kokias teko ir tenka išgyventi mūsų tautiečiams.

(Bus daugiau)

šėtoniškoms užmačioms, eina prie sugriuvimo.

Birželio mėn. 13 dieną, su orislegia nuotaika, Hot Springs kolonijos lietuviai rinkosi į jaukią YWCA salę šios liūdnos sukties paminėjimui, suruoštam vietos ALTo skyriaus. Šalia formaliųjų, įprastinių paminėjimo atidarymo ir uždarymo iškilnių, pagrindinį minėjimui toną davė labai įdomi, rūpestingai paruošta Petro Maldeikio paskaita ir meninė dalis. Pastaroji buvo atlikta iš Čikagos atvykusių lietuviškąjį pasaulio visuomenės labai gerai žinomų muzikos, žodžio, dainos ir vaidybos meno kūrėjų ir interpretatorių Dariaus, Laimos ir Aro Lapinskių. Kaip žinome, jų kūrybos skalė yra labai plati ir repertuarai labai įvairūs, rūpestingai sudaryti, kad patenkintų net ir labai išleptinto skonio publikos pomėgius. Šis paskutinisys išsidėjo iš dviejų dalių: pirmoji — Bacho koncertas, atlikta Dariaus ir Aro. Gal dėl to, kad jis, būdamas mažametis, su tokiu dideliu įsijautimu smuiku atliko

Bachą kūrinių, pademonstruodamas savo talentą muzikos srityje, Aras susilaukė nepaprastų simpatijų, ir nuo scenos pasitraukė palydėtas ilgų aplođismentų; antroji dalis — muzikos žodžio ir dainų montažas, pavadintas "Vienų vieni" apėmęs Brazilio prozą, Putino poeziją, Tallat — Kelpso dainas ir Čiurlionio su Lapinskiu muziką, buvo atlikta Laimos ir Dariaus. Visas montažas persunktas didžiosios lietuvių tautos tragedijos — birželio įvykių dvasia, atvaizduotas tokioje firmoje, kad palietė giliausius publikos jausmus, nevienam ištraukdamas ašaras.

Lapinskių šeima atvykdama

Šunkeliais nuvesti žurnalistas

Tkri poetai, rašytojai ir žurnalistas turi žmonėms kelti rodyti, — 1907 metais pareiškė rusiškai rašęs ukrainietis rašytojas Vl. Kirilenka. Tuo tarpu lietuviški poetai, rašytojai ir žurnalistas patys kelią pametę, visiškai paklydo. Apie kelių rodytą ir kalbos negali būti.

Praeitą penktadienį BALFo centre susirinko vadinami Amerikos lietuviai žurnalistas aptarti savo reikalus, bet paaiškėjo, kad jie visiškai pasimetę. Susirinkimą pradėjo žurnalistų sąjungos veiklioji vicepirmininkė Zuzana Juskevičienė. Ji sukvietė penktadienio susirinkimą, kvietė laiškais, atvirukais ir telefonais, bet didžiausias darbas buvo susitikti, išsikalbėti ir įtikinti, kad susirinkimas reikalingas ir būtina jį ateiti.

Susirinkimą kvietė buvo įpareigota Juskevičienė, nes žurnalistų centras, turėjęs kvietis susirinkimą, nieko nebūtų sukvietęs. Į Juskevičienės kvietimą atvyko 32 žmonės, o buvusio žurnalistų valdybą, išsiuntinęs 58 "gražius laiškus", sukvietė tik 7 organizacijos nariai.

Pirmininkas džiaugėsi, kad atėjo tiek daug žmonių, kurie rengiasi kalbėti žurnalistų reikalais. Jam būdavo labai liūdna, kai jis prieš kelis metus sukviesdavo žurnalistų susirinkimą ir niekas neatėdavo. Įkinkydavo žmoną gerai užkandai paruošti, buvo skystimėlio ir troškuliui nuraminti, laukta 30 ar 40 žmonių, o atėdavo tik tai septyni. Visi buvo nepatenkinti, nes jis buvo pasiruošęs gerai susirinkimą praversti, bet atėdavo tik 7 nariai. "Labai liūdna būdavo, ir piktumas lindavo".

pas Hot Springs lietuvius atveža vis ką nors nauja, ką nors nepaprastą ir vietos lietuvių yra labiausiai laukiami svečiai.

Stefanija Rūkienė, pravedusi minėjimo programą ir gražiais komentarais palydėjusi kiekvieną programos punktą, vien savo dalyvavimu pačiam minėjimui pridavė daug reikšmės, nes ji pati yra Sibiro tremtinė, asmeniškai patyrusi visus tremties žiaurumus ir juos aprašiusi dviejose savo knygose.

K. P.

žurnalistų sąjungos kviesdamsi rinkimais aiškiai parodė, kad buvusios žurnalistų sąjungos vartojami diktatūriniai metodai inteligentių organizacijai valdyti nebetinga. Centras buvo paskyręs žmogų organizacijos priešininką, nuėjusį visai ne-lietuviškais keliais. Jis tiek nu-gyveno sąjungą, kad jo paties parinktoji valdyba atsisakė su juo bendradarbiauti.

Tokiu atveju pirmininkas turėjo atsisakyti, ir paversti likusiems valdybos nariams baigti organizacinį reikalą, bet jis taip nepasielgė. Jis nutarė dar suteikti paskutinį patarnavimą, kvietė laiškais, atvirukais ir telefonais, bet didžiausias darbas buvo susitikti, išsikalbėti ir įtikinti, kad susirinkimas reikalingas ir būtina jį ateiti.

Susirinkimą kvietė buvo įpareigota Juskevičienė, nes žurnalistų centras, turėjęs kvietis susirinkimą, nieko nebūtų sukvietęs. Į Juskevičienės kvietimą atvyko 32 žmonės, o buvusio žurnalistų valdybą, išsiuntinęs 58 "gražius laiškus", sukvietė tik 7 organizacijos nariai.

Pirmininkas džiaugėsi, kad atėjo tiek daug žmonių, kurie rengiasi kalbėti žurnalistų reikalais. Jam būdavo labai liūdna, kai jis prieš kelis metus sukviesdavo žurnalistų susirinkimą ir niekas neatėdavo. Įkinkydavo žmoną gerai užkandai paruošti, buvo skystimėlio ir troškuliui nuraminti, laukta 30 ar 40 žmonių, o atėdavo tik tai septyni. Visi buvo nepatenkinti, nes jis buvo pasiruošęs gerai susirinkimą praversti, bet atėdavo tik 7 nariai. "Labai liūdna būdavo, ir piktumas lindavo".

„Jeigu norima vesti rinkimus, tai turi būti be apgaulės. Negalima vesti "rinkimų" laiškais, atsisėsti organizacijos priešininko ir vėliau ardyti Amerikos lietuvių visuomeninį gyvenimą. Negalima kartoti tų pačių apgaulės metodų, kurie buvo naudojami iki šio meto. Žurnalistas turi būti toleranti, teisingi, pripažįstantieji demokratinius su gyvenimo metodus organizacijos reikalams tvarkyti. Reporteris

Atsiūsta paminėti

● PIRMIEJI ŽINGSNIAI, Kr. Donelaičio, lituanistinių mokyklų mokinį laikraštelis, Nr. 4, 32 pusl. Laikraštelis prirašytas pačių mokinių, prižiūrint mokytojams. Leidžia pati mokykla, finansuoja Tėvų komitetas. Spaudai paruošė Danutė Bindokienė, talkininkaujant mokytojai Danutei Puodžiūnienėi. Laikraštelyje yra daug eilėraščių, trumpų skaitinių, apsakojimų.

K. P.

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATūra, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstą, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Raudkio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių žokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulisiais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkės aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožių aprašymas, bet tikslu ir laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 296 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrčių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai nandingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$6.

● KĄ LAUMES LEME, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinsko knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● SATYRINĖS NOVELĖS, M. Zoschenko kūryba, J. Valašio vertimas. 200 pusl. Knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2. Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, pridėti dolerį pernašumo išlaidoms.

Tuesday, June 23, 1981

Friday, June 26, 1981

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, IL 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IS EUROPOS SANDELIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, IL

• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šio kiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Še kmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakar.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

Inž. LIUDAS MIKŠYS,

50 metų studijavęs, kaip

IS PRAETIES ŪKANŲ

ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir paratė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusė metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$35.00
	vienam mėnesiui	\$4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year; other countries \$48.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$45.00
	pusė metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$5.00
25 cents per copy	Užsienio:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$48.00
Dienraščio kainos:	pusė metų	\$26.00
Chicagoje ir priemiesčiuose:		
metams	\$45.00	
pusė metų	\$24.00	
trims mėnesiams	\$12.00	
vienam mėnesiui	\$5.00	
Kitose JAV vietose:		
metams	\$40.00	

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Teisingo žodžio bijantieji žurnalistai

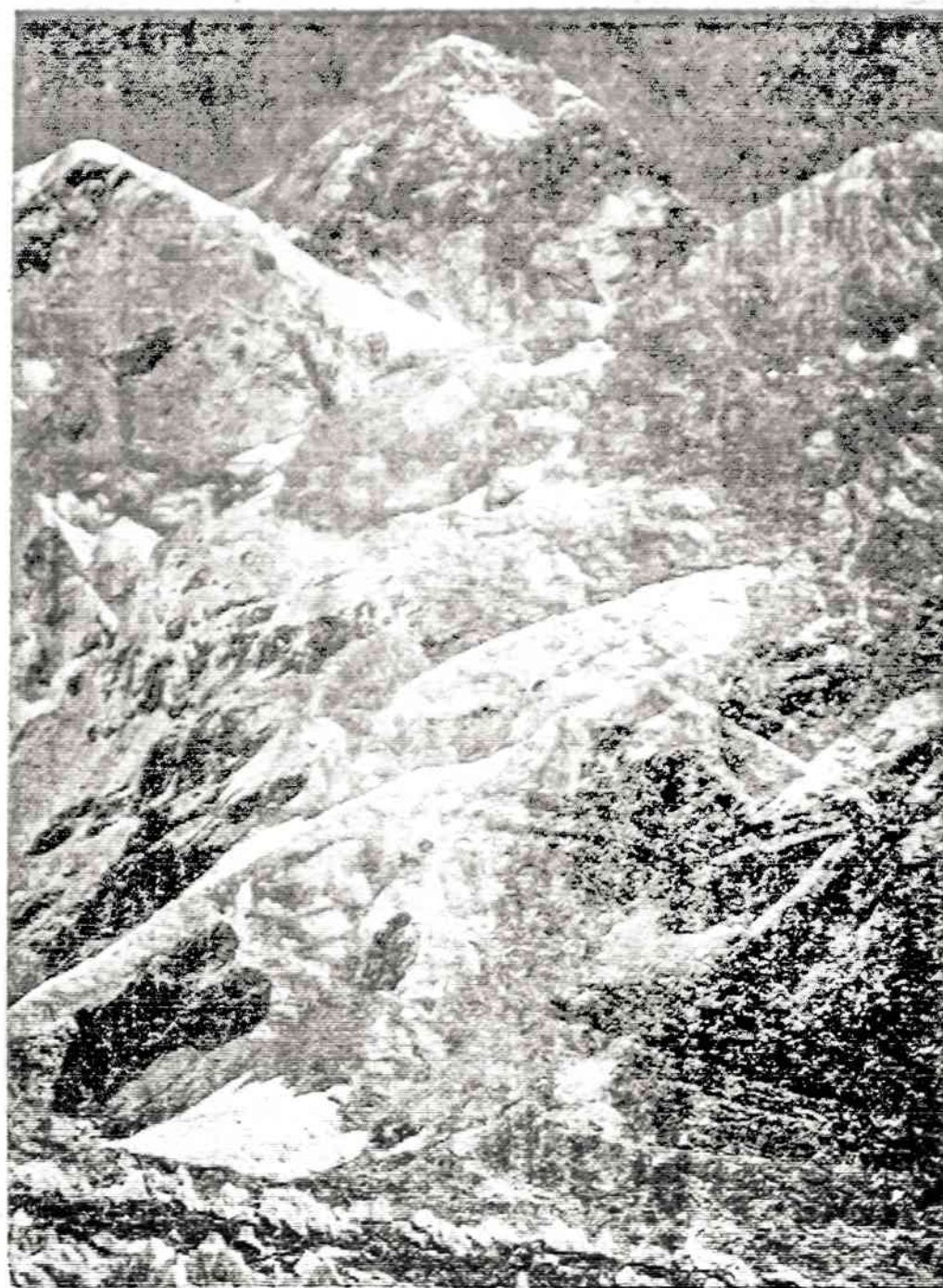
Profesorius Jonas Kuprionis buvo geras miškininkas, bet labai prastas žurnalistas. Toks buvo Lietuvoje, toks yra ir Amerikoje. Jeigu žurnalistai būtų buvę medžiai, tai jis neturėtų jokios bėdos. Jis būtų juos gražiai į eiles sustatęs, palaistęs, apkaręs, priešakinius žvaigždėmis apkabinęs, o pats būtų medalį gavęs. Bet visuomeniniame darbe, kultūroje, žurnalistai nusimano daugiau už Kuprionį.

Ciliau miškan įženge, mažiau apdairūs žurnalistai prapūcia, kelio atgal neranda, bet apdairesnieji miškus pažįsta ir visuomeninį darbą geriau moka vesti. Jie turi puovką apie teisę, apie tautų laisvę, apie lietuvių kovą. Geras žurnalistas jokių būdu okupantui tarnaujančio lietuvių nesumaišys su kovojančiu lietuviu. Lietuvon nuvažinęs žurnalistas neieškos privilegijų, bet nustatys, kaip gyvena tie, kurie jokių privilegijų nebeturi.

Jeigu prof. Kuprionis, prieš važiuodamas į pavergtą Lietuvą, būtų savo valdybai pasakęs, kad jis pasitraukia iš miškininkų (atsiprašome, iš Amerikos Lietuvių Žurnalistų sąjungos) vadovybės, tai šiandien būtų nereikėję rašyti šio įžanginio, o Amerikos lietuviai apie žurnalistų sąjungą būtų tiek žinoję, kiek jie žinojo iki šio meto. Arba, jeigu prof. Kuprionis, susižavėjęs okupanto karo metais iškištais Lietuvos miškais, būtų gavęs leidimą tuos miškus atželdinti, ir pavergtoje Lietuvoje pasilikęs, tai jis jokios bėdos būtų neturėjęs. Jam būtų buvę gaila amerikiečių komforto, bet jis būtų gavęs kitas privilegijas, kurių lietuvių dauguma neturi, būtų galėjęs dirbti naudingą darbą, papasakojęs rusams, kaip amerikiečiai gyvena ir miškus tvarko.

Bet gabus miškininkas grįžo Amerikon ir nepajėgė įtikinti žurnalistų, kad jie bereikalingai iš Lietuvos važiavo. Jeigu jie būtų galėję Lietuvoje pasilikti, tai šiandien jie turėtų daugiau privilegijų, negu lietuviai turi, ir tiek daug neklausintų žurnalistų pirmininką apie okupantą.

Naujienuos norėjo grįžusiam profesorui padėti. Jos girdejo apie bėdą, kurion miškininkas buvo patekęs. Jos pasiūlė profesorui aprašyti, ką jis matė okupuotos Lie-

Everesto kalnas

tuvos miškuose ir tiksliai papasakoti, ko žurnalistai norėjo iš miškininko, bet profesorius nepasinaudojo pasiūlymu. Mes juo pasitikėjome, bet jis, vietoj straipsnių dienraštyje, savo draugams rašinėjo ilgiausius laiškus. Juose skundėsi, kad jis ištisas naktis rašinėjimams skiria. Jo nuosirdūs straipsniai būtų įtikinę visus Amerikos lietuvius. Dalis žurnalistų, perskaitę jo straipsnius, būtų įsitikinę jo dėstymais, o kiti būtų pasilikę prie savo...

Amerikos žurnalistai, matot, ne tik aprašinėja gyvenimo įvykius, bet jie ir kovoja. Jie nori įrodyti, kad jie sėdi pačioje aukščiausioje medžio viršūnėje. Ant šakų tupi ir linguoja mažiukai, bet didieji įkopę į pačią karklo viršūnę ir žiūri, kaip šakos ir mažiukai linguoja, o jie sėdi ir įsakinėja. Jie pasimokė iš atvežtos Amerikon Bendruomenės. Jie įvedė balsavimus paštu ir gavo "daugiausia" balsų. Jie žinojo, kad Kuprioniui miške gerai, bet ne tarp žurnalistų. Bet žurnalistai paprašė Kuprionį, kad jis, prieš išeidamas iš miškų, padarytų jiems paskutinį patarnavimą. Jie žinojo, kad prof. Kuprionis liko be valdybos, bet paprašė, kad jis bent paskirtų "rinkiminę komisiją", o ta rinkiminė komisija žurnalistų sąjungoje viską sutvarkys taip, kaip Bendruomenė viską "sutvarkė" per balsavimus paštu. Nesvarbu, kad Kalifornijoje nėra žurnalistų s-gos valdybos, bet svarbu, kad ta nesanti valdyba patvirtintų "išrinktus kandidatus". Tada viskas eis pagal veikiančios žurnalistų sąjungos įstatus.

Prof. Kuprionio paskirti žmonės būtų galėję ir vėl trim metams vadovauti žurnalistams, kalbėti apie didelius žurnalistų sąjungos narių etikos dėsnius ir nematyti kas darosi kasdieniniame gyvenime.

Miškininko Kuprionio paskirtieji mekleriai būtų sutvarkę visą reikalą, jeigu jie nebūtų užmirę vieną mažą dalykėlį. Beskubėdami jie sukvietė kandidatus į žurnalistų sąjungos Centro valdybą ir Kontrolės komisiją, bet užmiršo Garbės teismą. Tas Garbės teismas painiojasi žurnalistams po kojomis, kaip ir šauliams. Kam čia jo

A. TAMULYNAS

KAZIMIERAS JAUNIS

K. Jaunius baigė Kauno kunigų seminariją ir Petrapilio dvasinę akad. miją teologijos magistrui laipsniui. A. Baranauskas Jaunius mokytojų seminarijoje lietuvių kalbos. Jau iš pat mažens, Jaunius mėgo kalbų mokslą ir buvo ypatingai gabus kalboms ir tikrai jis daug kalbų mokėjo.

Po A. Baranausko kunigų seminarijoje lietuvių kalbą mokė Jaunius. Ten išdirbo septynerius metus — buvo geras lietuvių kalbos dėstytojas, turėjo gerą iškalbą ir visi noriai jo pasiklausė. Tarp Jauniaus mokinių Kauno kunigų seminarijoje buvo ir Tumas-Vaižgantas.

K. Jaunius pasižymėjo ne tik gabumais, bet ir darbštumu — ilgas valandas dirbdavo apsirovęs knygomis. Taip buvo pamėgęs jis kalbotyros mokslą, kad pamiršdavo kitas savo tiesiogines kunigo pareigas. Žinoma, tai nepatiko dvasinei vadovybei — buvo įskustas ir atleistas iš Kauno kunigų seminarijos profesoriaus pareigų. Be to, dar Jaunius kunigų seminarijoje dėstė ir lotynų kalbą ir buvo Zemaičių vyskupo sekretoriumi.

Jaunius, kaip ir Kuršaitis, nebuvo baigęs universitetą specialiu kalbotyros mokslu, bet buvo savamokslis kalbininkas. Tiksliai didelis pamėgimas ir jo gabumai bei nuolatinis darbas kalbų mokslo srityje iškėlė K. Jaunio pirmieji kalbininkai.

Kalbotyros mokslas jam buvo

viskas — surinko gausybę lietuviškos medžiagos.

1899 m. Jaunius buvo pakviestas Petrapilio dvasinėse seminarijose dėstyti hebrajų, graikų, lotynų kalbas.

Svetimų tautų kalbininkai K. Jaunio laikė genialiu kalbotyrininku ir dažnai jį kreipdavosi prašydami reikiamų kalbotyros žinių. Kazanės universitetas jam suteikė lyginamosios kalbotyros garbės daktaro laipsnį.

K. Jauniaus viena savybė — jis nemėgo skelbti spaudoj savo mokslinių atšėkimų, tyrinėjimų, tuo turėjo kiti pasirūpinti, nors turėjo daugybę kalbotyros mokslinių sukaupęs. Kad atžintų K. Jauniaus kalbotyros srityje atsiekimai, tyrinėjimai, tuo tikslu jam buvo paskirtas sekretoriumi K. Būga. Būga turėjo surašyti visus Jauniaus kalbotyros atsiekimus — buvo surinkta šeši stori tomai, bet tik maža dalis jų išleista.

Jauniaus atlikti darbai, nors ir ne visi yra tikslūs, bet jo surinkta medžiaga ir šiandien yra svarbi mokslui. J. Jablonskis, dabartinės lietuvių bendrinės kalbos kūrėjas, rašydamas savo gramatiką ir naudojosi Jauniaus gramatika. Bet, deja, ir ta gramatika Jaunius nesirūpino išleisti atskira knyga. Ją išleido Dorpoto lietuvių studentai 1897 metais hektografu iš jo skaitytuose paskaitytuose ir jo neatsiklauso. K. Jaunius pyko dėl šios gramatikos išleidimo, nes studentai,

užsirašinėdami jo paskaitas, padarė daug klaidų, o Jaunius, kaip kalbotyrininkui, tai buvo nemalonu. Tik po K. Jauniaus mirties buvo išleista jo lietuvių gramatika, kurią iš naujo perkasė K. Būga. Ši Jauniaus gramatika turėjo didelės reikšmės lietuvių kalbos tyrinėjimo istorijoje: čia buvo plačiai aprašyti lietuvių kalbos tarmės, jų klasifikacija ir kit.

Jaunius yra mums reikšmingas savo darbais. Jis rūpestingai tyrinėjo lietuvių kalbą, kada dar mūsų kalba mažai buvo tyrinėta. Kas nedarė, tas neklus — šis dėsnius tinka ir K. Jaunio. Jis daugiausia rūpinosi mokslinių kalbos tyrinėjimų: tyrinėjo lietuvių tarmes, nagrinėjo indoeuropiečių kalbas, jų santykius, aiščių kalbų vystymąsi — jų raidą ir gilinosi į atskirų žodžių kilmę, kur dažnai ir suklydavo.

Siame straipsnyje paminėjau tik dalį jo nuveiktų darbų mūsų kalbotyrai. Jo kūrybinis palikimas galėjo būti žymiai didesnis, bet jo silpna sveikata ir to laiko sunkios gyvenimo sąlygos trukdė jo darbą. Paskutinės jo gyvenimo dienos buvo sunkios, gyveno vienišas mažame kambaryje, dirbo iki pat mirties — mirė prie rašomojo stalo. Palaidotas Kauno kapinėse.

FBI AGENTAI VAŽIUOJA IS ATLANTOS

ATLANTA, Ga. — Atlanta miestas buvo pasiūstas didokas FBI agentų skaičius susėkti ten juodukų žudynėms, bet paskutinėmis dienomis tas skaičius jau kiek mažinamas. FBI agentai grąžinami į Washingtoną ir paskiriami kitiems darbams.

FBI vadovybė yra įsitikinusi, kad pats svarbiausias darbas yra atliktas. Suimtas fotografas Wayne B. Williams apkalintas paskutinio jaunuolio nužudymu. Vyrauja įsitikinimas, kad jis bus apkalintas ir kitų jaunuolių nužudymu. Namona, kad teismo metu bus iškelta vicšūmonė ir kitų nužudymų aplinkybės. Policija turi daugiau įrodymų medžiagos.

— Ketvirtadienį aukso uncija kainavo \$454.

— Prezidentas Reaganas prašo krašto gyventojus paveikti Kongreso atstovus, kad nemažintų biudžeto apkarpyimų.

— Vyriausybė prašo karo vadovybę padėti sustabdyti narkotikų pardavimą karjams.

PIKIKITE JAV TAUPYMO BONIUS

STEPONAS KAIRYS

LIETUVIŲ TAUTINIO ATGIMIMO SAJŪDIS

(Tęsinys)

"Gal išsiblaivys miglos padangės Lietuvos, gal despotizmui Maskolijos ateis galas, o žemėlapis Europos visai persimainys; gal jau būsime laisvi žmonės, lygtūs ukėnai, nesakant Lietuvos, bet laisvos valstijos (suprask Rusijos)... Tegyvuoja Lietuva!" Autorius, kad ir labai, atrodo, norėdamas, nedrįsta pagalvoti, kad ir Lietuva gali būti laisva. Tuo tarpu jo drąsiausia svajonė — būti "lygiais ukėnais" nuo carų sauvalės išsivadavusioje Rusijoje.

Ir dar vienu numeriu vėliau Terremont straipsnyje "Pro domo suo", besiginčydamas su "lenkomais", kurie lietuvius barą, kam jie išsizada istorinės Lietuvos nuo Baltųjų iki Juodųjų marių, tereikalauja, kad visi Lietuvos luomai namie kalbėtų lietuviškai ir, be ko kito, taip pasisako: "Svajoti apie kupinai savistovią Lietuvą, apie atnaujinimą Lietuvos viešpatystės, man ding, tai būtų protligė, ir su tuomi klausimu nė ko jo ne užsėdėti..." Ir vėliau priduria: "Rubežiai mūsų reikalavimų — tai autonomija paveizdan Galicijos arba Suomijos žemės".

Niekio aiškesnio Lietuvos politiniu klausimu nebuvo "Varpe" pasakyta ir vėlesniais metais iki

pat dvidešimtojo šimtmečio pradžios.

Nesunku pastebėti, kad "Varpas" dar daug metų nepajėgė išsivaduoti nuo iliuzijos, kad caro valdžia ir pats caras nėra tas pats. Jis smarkiau puola valdžios pareigūnus Lietuvoje ir juos daro atsakingus už visą lietuviams daromą piktą, nevisuomet įtardamas, kad tiek pat pikti Lietuvai yra ir caro ministrai; vengia liesti "ciesoriaus asabą". Teisybė, "Varpas" pikta paminėjo 1894 metais lapkričio 1 dieną mirusį cara Aleksandrą III, visų tamsių Rusijos jėgų įkūnijimą, bet jau sekančių metų "Varpo" 2-ame numery V. Kudirka nesusilaiko nepareiškęs vilties, kad iš naujo caro gal ir lietuvių susilauks geresnių laikų. Tik tuomet dingio ir tos viltys, kai caras Nikolajus II jo rūmuose susirinkusiems iš visos valstybės žemietų delegatams patarė atsisądėti "beprotiškų svajonių" apie monarchinio režimo pakeitimą.

Varpininkai nepasidavė ir lenkų gundymams siekti bendros nepriklausomybės Liublino unijos pagrindu. Po dviejų paskutinių nepavykusių sukilimų, kuriuos varpininkai laikė grynai lenkų reikalais, jie neteikė lenkų sugebėjimų atskirti valstybiškai, o jei ir atskirtų, nieko nehorėjo girdėti apie uniją su jais. manydami, kad lietuvių tautai tai būtų tikras galas. Tas pats Terremont, įspėdamas "Varpo" 7-ame numery lietuvius, kad nepasiduotų prolenkiškai politikai, svarbiausiu jų tikslu laiko atkurti lietuvių tautą su lietuvių kalba ir lietuvių tautai priklausan-

čiomis teisėmis Rusijos ribose.

Vieninteliais ištikimais lietuvių sąjungininkais "Varpas" laiko kitas, carų pavergtas tautas, labai šiltai atsiliepdamas apie estus ir ypač latvius, paminėdamas ukrainiečius ir savo nepriklausomybės dar neužmiršusias Kaukazo tautas. 1900 metų "Varpo" 5-ame numery duodama recenzija apie Lietuvių Socialdemokratų Partijos išleista laikraštį "Aidas Lietuvos darbininkų gyvenimas" (2 ir 3, 1899m.), ir joje didelis dėmesys skiriamas lietuvių socialdemokratų politinei programai, siekiančiai atkurti nepriklausomą demokratine Lietuvą, atsiskyrus nuo Rusijos ir susifederuojant su kaimynais. Recenzentas nėra priešingas tokiams siekimui, bet, atrodo, jį laiko nerealiu daiktu. "Negalima prieštarauti, — sako jis, — jog žvilgsnis į ateitį delei kiekvieno veikiančio yra didžiai svarbiu dalyku, juog jis gali sulaukyti nuo klaidų ar iškrypimų... Bet, pasi-gaunant šio atžvilgio, lygiai tvirtai reikia turėti visų dabartinių reikalų, kurie auga ant mūsų žemės". Socialdemokratų politinės propagandos veikiamas, "Varpas" dar trejus metus skyrė "dabartiniam reikalams" rūpinti, ir tik 1902 metais pasirodė demokratų politinės programos projektas, apie kurį teks atskirai kalbėti.

Ar anų metų varpininkams, mačiusiems caro valdžios maršą Lietuvą, nekilo mintis siekti Lietuvai politinės nepriklausomybės kaip būtinos sąlygos nevaržomai tautos pažangai? Kas "Varpo" bendradarbiams buvo būdinga, tai

jiems drąsos stoka jų politiniame galvoje, jų savotiškas savojo bejėgiškumo pajautimas prieš tą kolosą, kuriam likviduoti jie nematė jėgų pačioje Rusijoje. Varpininkus, — reikia manyti nevisus, — veikė padėtis pačioje Rusijoje. Anais laikais, nužudžius carą Aleksandrą II, Rusijos gyvenimą prislgė sunkios reakcijos letena, marinsai politinę mintį ir net kultūrinį gyvenimą pačiuose rusuose. Rusų tarpe teroristinės organizacijos buvo likviduotos. Revoliucinės inteligentų sąjūdis, bandęs remtis darbininkais, dar tik kūrėsi. Tik 1897 metais prasiveržė pirmasis didelis darbininkų streikas Peterburgo fabrikuose. Varpininkai Lietuvoje tik atsitiktinai sužinodavo, kas vyko Rusijos pogrindyje, ir jiems atrodė, kad berybėje "ciesoriaus" imperijoje, stropiai žandaro saugomoje, viskas buvo beviltiškai ramu.

Bet varpininkai ir pačioj Lietuvoj savotiškai jautėsi. Žadinti "lietuvių" jiems reikė visų pirma žadinti pačius lietuvius inteligentus, kad būtų tautiškai veikūs. "Varpas" 1894 metų pabaigoje viešai pasisakė esąs inteligentų organas.

(Bus daugiau)

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

SVENTO RAŠTO TYRINETOJAI duoda veltui kietais viršelais įrištą knygą apie šventąjį Raštą. Pirmi atėjusieji į Naujienas galės gauti: 1) "Amžių planą", 374 psl., vardų rodyklės, arba 2) "Kasdieninė dangiškoji mana", 200 psl., kasdieniniai pamokymai, arba 3) "Laikas prisiartinio", 358 puslapių.

Knygas veltui gaus pirmi atėjusieji. Kas norės daugiau šios rūšies knygų, tai prašoma kreiptis į:

SVENTO RAŠTO TYRINETOJAI
5421 So. Mozart Avenue,
Chicago, IL 60632

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius
926 S. Main St., Westchester, IL
VALANDOS: 9-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

**INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGAS**
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos tel.: 449-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Priman Master Charge
ir VISA kortelės.
R. SERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A.M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dienio iki penktadienio 4:00-4:30
val. popiet. Šeštadieniais ir sekma-
dieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vedėja — Aldona Daukus
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDZIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. 778-5374

**PATS SKAITYK IR DAR KI-
TUS PARAGINK SKAITYTI.**
DIENRASTĮ "NAUJENOS"

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

Chicago Lietuvių Suvalkiečių Drau-
gijos pusmetinis narių susirinkimas
vyks penktadienį, birželio 26 d., 6 val.
vak. Vėjų saleje, 2455 W. 47th St.
Nariai kviečiami atsilankyti, nes yra
labai daug svarbių reikalų aptarti.
Po susirinkimo bus vaisės.
E. Strungys

Suvalkiečių piknikas įvyks sekma-
dienį, birželio 28 d., Vėjų saleje,
2455 W. 47th St. Pradžia 12 val. dien-
os. Bus gardžių valgių ir gerimų, so-
kiausios geros gitaros orkestras, bus do-
vanų paskirstymas. Visi kviečiami
atsilankyti.

TEISMAS

(Atkelta iš antro puslapio)

siek tiek susikalbu, bet ne teis-
me apsiginti būnant kaltu. Bet
sekdamas policininką aš linktel-
ėjau galva.

— Ar jūs atvežėte vakarienę
tuo vežimėliu? — klausia teisė-
jas.

— Taip, — atsakiau, nes pama-
čiau policininką linktelėjus gal-
va.

— Ar jūs pridėjote rūbų ir
batų į tuos katilus, kurių vertė
sulig amerikų karo policijos
įkainavimu yra apie 35 tūkstan-
čiai frankų? — vėl klausia tei-
sėjas.

— Ne, atsakome, nes pamato-
me policininko galvos papurty-
mą.

Tada, pradeda aiškinti teismo
sektoriui, kad mes visai ne-
dirbame prie maisto virtuvėje,
o tik prie rūbų rūšiavimo. Tuos
katilus galėjo pripildyti visai
kas kitas ir mes apie tai visai
nieko nežinojome.

— Ar tai tiesa, ką aiškina sek-
retorius? — klausia teisėjas.

— Taip, — atsakome ir kelis
kartus linkiojame su galvomis.

— Ar turėjo progos kas nors
kitas pripildyti tuos katilus?

— Mes vaikščiojame stotyje
po kalnus išmestų rūbų, kalba-

P. GENYS

TAI BUVO 1919 METAIS

KARININKAS JUOZAPAVIČIUS IR ALYTUS KAUTYNĖS

Karininką Antaną Juozapavičių
dar pažinojau Rusijoje. Buvo
lietuvių bataliono Vitebske va-
do padėjėjas.

1918 m. lapkričio mėn. pradžio-
je atvykęs į Vilnių pirmąjį iš
mūsų karininkų susitikau kari-
ninką Juozapavičių. Iš pradžių
buvo krašto apsaugos minist-
ro A. Voldemaro adjutantas, o
vėliau 1 pėst. pulko vadas.

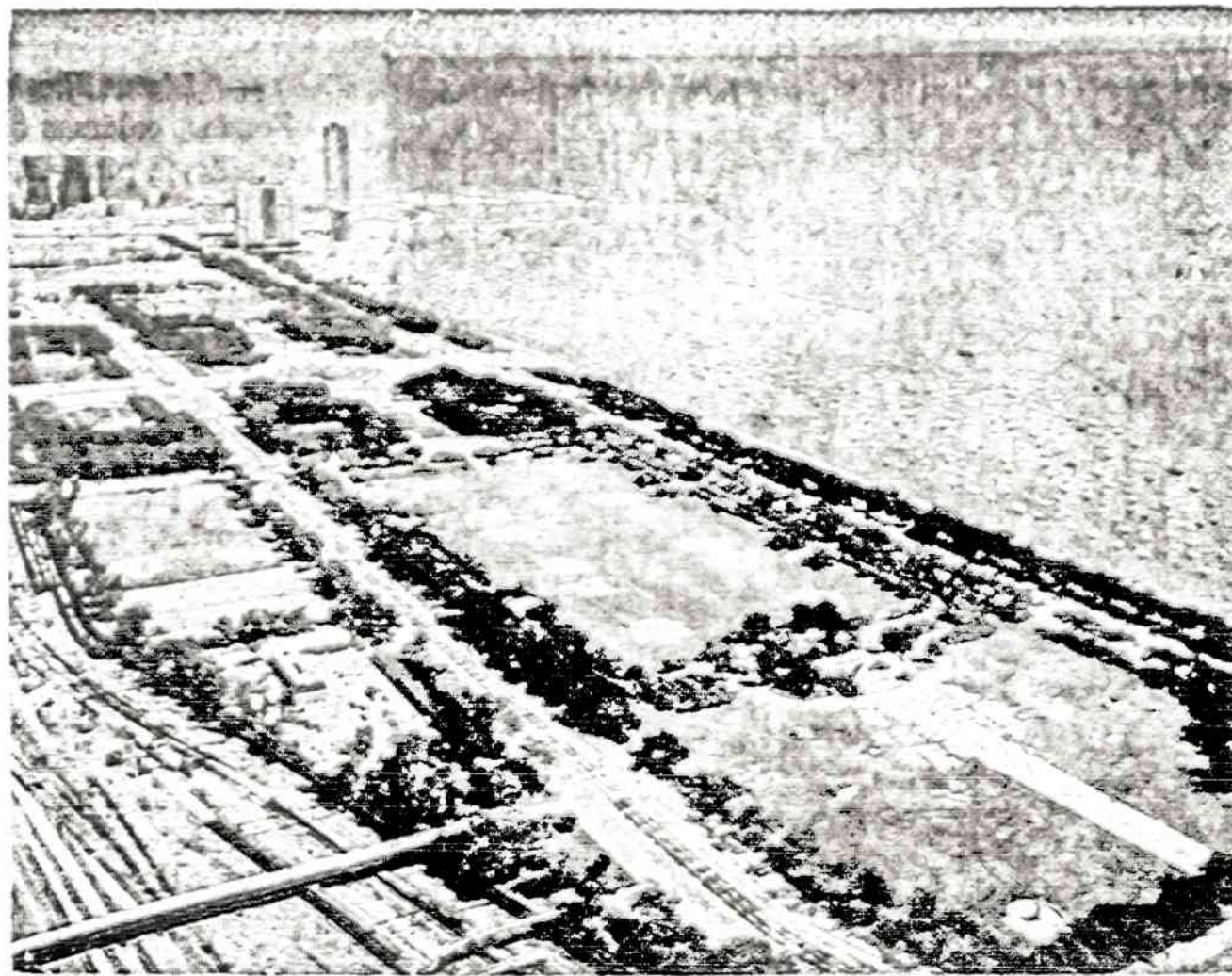
Karininkas Juozapavičius tu-
rėjo visas gero karininko ypaty-
bes. Buvo griežtas, drąsus, ener-
gingas ir iš dalies politikas. Bol-
ševikams paėmus Rusijoje val-
džią, karininkas Juozapavičius

mės su kareiviais ir nueiname
toliau, — aiškinu kiek bemokė-
damas. Mano kalbą pataiso ir
perduoda teisėjui.

Po pusvalandžio skelbiamas
sprendimas: "Reimso teismas,
išnagrinėjęs Bernardo Naujalo,
Alfonso Kavaliausko ir kitų by-
lą, rado juos nekaltais, nes jo-
kių įrodymų nėra, kad jie patys
dėjo rūbus ir batus į maisto ka-
tilus. Si byla atidedama, kol bus
įrodyta liudininkų, kad jie tuos
daiktus patys krovė".

Teismo sėdė ir laukiamajame
nebuvo re vieno žmogaus,
išskyrus keturis kaltininkus, du
policininkus, teisėją ir jo sekre-
torių.

"Sietynas"

Čia matomas Grant parkas.

nieko nepesė, pasišalino. Vėliau
į kareiviai buvo paleisti.

Noriu smulkiau aptasakoti ka-
rininko Juozapavičiaus žuvimą
ir Alytaus kautynes 1919 m. va-
sario mėn. iš 12 d. į 13 d. naktį,
kadangi drauge teko veikti.

1 pėst. pulko sudėtis buvo to-
kia: 1 kuopa apie 80 vyrų; 2 ku-
pa irgi apie tiek. Ginkluotos ru-
siškais šautuvais be durtuvų. 2
kuopa buvo išvykusi prie Jėzno
padėti Kauno igulos daliniams.
5 ir 6 kuopos po 60 vyrų, apgink-
luotos tik vasario 12 d. vakare
vokiečių šautuvais, atvežtais iš
Kauno. Dar buvo mokomasis bū-
rys iš 20 vyrų ir pora neveikian-
čių sunkiųjų kulkosvaidžių.

Aš su 1 kuopos 60 vyrų nešiau
Alytaus apsaugą nuo Daugų pu-
sės. Viena uždvara iš 30 vyrų su
vienu sunkiuoju kulkosvaidžiu
stovėjo Švobiškių kaime ant
plento Daugai-Alytus. Kita už-
tvvara iš 15 vyrų Daumantonių
kaime, ir aš su 15 vyrų ir ku-
pos gurguole užpakalyje Vin-
čiūnų kaime. Atstumas tarp už-
tvarų didelis, o jokių ryšių prie-
monių nebuvo.

Vasario 12 d. buvo atėjęs ru-
sų snipais lietuvis belaisvio dra-
bužiais. Pasisakė grįžtas iš ne-
laisvės namon. Kitą dieną Viciū-
nuose tas pats žmogus buvo pa-
stebėtas jau bolševiko kailyje.
(Iš Kario)

(Bus daugiau)

• Tarp draugų ieškok tu, ku-
rie daugiau už tave išmano.
(R. Šumanas)

• Kada gi pekloj velnio ne-
buvo?

Turkey For Dinner

by Martha Logan

For dinner sometime soon, prepare a frozen Butter Basted
Swift's Premium Turkey Roast with Giblet Gravy as directed
on the package. Serve it with Apple-Raisin Stuffing and garnish
the turkey platter with spicy apple rings.

To make the rings, core 6 small red-skinned apples and slice
into 12 half inch slices, saving the tops and bottoms for the
Apple-Raisin Stuffing. Brush slices with lemon juice and place
in a shallow baking dish. Combine the grated peel from one
lemon and the juice from half a lemon, 1/2 cup water, 1/4
cup each granulated and brown sugars, 1/4 teaspoon cinnamon,
and 1/8 teaspoon each ground cloves and nutmeg. Bring to a
boil and simmer about 10 minutes. Pour over apple slices.
Bake with the roast in a 375°F. oven 20 to 25 minutes. Cut
rings in halves and arrange around roast with sprigs of parsley.

Apple-Raisin Stuffing
Yield: 4 servings (4 cups)

3 cups seasoned dry bread cubes for stuffing	1 egg, beaten
1 cup diced red apple (unpared)	1 teaspoon grated orange peel
1/2 cup raisins	Juice from grated orange plus water to make 1 cup liquid
2 tablespoons melted butter	

Place bread cubes in large mixing bowl. Combine remaining
ingredients and add to bread cubes. Toss to combine. Place
mixture in a 1 quart casserole, rubbed with butter. Bake
uncovered with roast in a 375°F. oven for about 30 minutes.

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, ILL. 60650
Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarejai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikštės automobiliams pastatyti

Nuo
1914 metų

Midland Savings - atar-
nauja taupymo u-
paskolų reikalus visos m-
su apylinkės. Dekojame
Jums už mums parodytą
pastikėjimą. Mes norėtu-
me būti Jums naudingi u
ateityje.

Saskaitas apdraustos
iki \$40,000
2657 W. 69 STREET
Chicago, IL 6062
Tel. 925-7400
8929 SO. MARLEM AVE.
Bridgeview, IL 60435
Tel. 598-9400

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILL. 60632
PHONE 254-4470

5 1/2%

7 1/2%

Passbook Savings

4-1/2% savings
(Minimum \$500)
Certificate

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

VESINAMA LAI DOTUVIŲ KOPLYCIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

Mažeika & Evans

Laidotuvių, Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01
9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Tel. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBUSANSO
PATARNAVIMAS
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1133 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1211
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4418

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-3401

Tuesday, June 23, 1981

Friday, June 26, 1981

LIETUVISKAS FESTIVALIS CHICAGOJE

Gal daug kam kyla klausimas, kodėl gi taip staiga, jau antri metai iš eilės vyks Lietuviški festivaliai, lietuviams skirti gatvėje Marquette parke. Kaip jau daugelis žino, 1980 m. kovo mėn. 69-ta gatvė buvo perkrikštyta Lithuanian Plaza Court.

Tais metais vyko pas lietuvių, per daugelį metų išsigalėjusi tradicija ir graži reklama Lietuvių tautos, amerikiečių visuomenėje, tai mūsų įspūdinga tautinių šokių šventė.

Taip pat, tais pačiais metais, gražiame Marquette Parke, Lietuvių Plezoje, lietuvių varda keliančioje gatvėje buvo pirmasis Lietuviškas Festivalis Chicagoje.

Tas mažas lietuviškas kampelis, tą dieną pavirto tikrai "Didele Lietuva". Čia rinkosi žmonės susitikti pažįstamų, pasivalgyti lietuviškų dešrų, nupirkti knygų, rankdarbių, papuošalų, o kai kurie, prisimindę jaunystės dienas, gražios muzikos paveikti sukosi viduryj gatvės, šokio sukuryje.

Tą dieną, festivalį atidaryti atvykęs Chicago's Mayor Jane Byrne, buvo nustebusi, matydama tokia didelę grupę lietuvių, gražiai leidžiant laiką Lietuvių festivalyje, dažnai primena Ald. Frank Brady savo pasididžiavimą lietuviams, jos miela priėmimą, nors ir trumpa valandėlė lietuvių tarpa.

Tad ir šiais metais, kilus festivalio idėjai, imtasi ją jau nuo kovo mėn. organizuoti ir jai ruošti, kad ir mes kaip ir kitos Chicago's etninės grupės galėtumėm parodyti savo kultūrą, papročius per etninės grupės dienos skirtą festivalį.

Šį lietuvių festivalį globoja 15-to Wardo senatorius Frank Savickas ir Aldermanas Frank J. Brady. Yra sudarytas ir jaunų žmonių šventės rengimo ir pravedimo komitetas. Nors jau ni bet paruošiamieji darbai eina gana sklandžiai, be jokių intrigu. Į komitetą įeina: ZIGMAS MIKULIS, kuris organizuoja programą, muziką, tautinių šokių grupes, solistus, ir koordinuoja visų valdybos narių pasirengimą, bei pasididžiavimą; BRONIUS TRAPIKAS, rūpinasi sportu, futbolo komandomis parko vietovėje; KESTUTIS PALUKAITIS, RAY PETRAS STANLEY STOKAS ir JIM THOMAS rūpinasi lietuvių festivalio reklama, norinčių dalyvauti šventėje registracija, scenos bei gatvės puošimi ir tvarka, festivalio metu ALDONOS PALUKAITIENES žinioje yra pirmosios pagalbos organizavimas ir vadovavimas, ir iškilmingas svečių priėmimas, ir rengiamo lietuvių festivalio pranešimas į spaudą.

MRS. SHARON BOUCK tai didžiausias mums ramstis ir pagalba. Ji, turėdama gėmą ryšius su miesto istaigomis, daug padeda ir prisideda prie lietuvių festivalio ruošimo, besipindama leidimais, gatvės užkardymais, laisvų rašymais miesto pareigūnams ir net dienos metu vosdama registraciją, jeigu dar kas norėtų gauti vietą savo organizacijai festivalio metu. Jos telefonas 434-3800.

Laukiame gražaus oro š. m. liepos mėn. 11 dieną. Tą dieną prisidėjo mus aplankyti ir Chicago's Mayor Jane Byrne tarp 12.30 ir 1 val. p. p. Mūsų miela konsultė Juzė Daužvaidienė, Marquette parko klebonas A. Zakarauskas, Kun. A. Trakis, žinoma, mes negalime pamiršti ir tos šventės globėjo Sen. F. Savicko ir Ald. F. Brady, kurie bus garbės svečiai kartu su mums.

Kaip sakant, šis darbas gražiai vyksta, geriausia Lietuvių Festivalio pasisekimui ir yra stipriose jaunų lietuvių rankose.

Aldona Palukaitienė

— Darius Gireno lituanistinė mokyklą baigė 12 mokinių: Saulė Barakauskaitė, Paulius Gocetas, Vilma Grabauskaitė, Renata Ješmantaitė, Linas Kastytis, Rima Saulytė, Darius Rūbas, Jonas Strolia, Rikardas Tauras, Arėja Uzgiris, Silvija Bichnevičiūtė ir Saulius Eidukas.

— Toronto tradicinėje tautinėje savaitėje Karavane birželio 19-27 d. įvairios tautybės atidarė 44 paviļjonus su tautiniais valgiais, gerimais ir meninėmis programomis.

— Toronto skautija stovyklau Romuvos stovyklavietėje rugpjūčio 8 — 22 d. Birželio 27 d. ten įvyks iškyla.

— Dr. Algirdas Baltrušaitis iš Cicero baigė Chicago's Osteopatinės medicinos kolegiją. Praktika atliks Northwest ligoninėje, Milwaukee, Wis.

— Lietuvos Vyčių choras, Spindulio ir Rambynio tautinių šokių grupės, taip pat Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus dainų ir šokių ansamblis dalyvaus Illinois tautinių grupių festivalyje rugpjūčio 6-16 dienomis Springfielde. Ten bus 30 tautybių pasirodymai.

— Remigijus Sužiedėlis išrinktas LB Waukegano apylinkės pirmininku, Sigita Damašienė — vicepirmininke, Albina Petrolūnienė — sekr., Aldona Kavaliūnienė — izd., Bronė Milašienė — informacijai, Eduardas R. Skališius — politiniams reikalams.

— Dail. prof. Adomo Varno kūrybos paroda įvyks Galerijoje, 74 No. Wells St. birželio 22 — liepos 19 d. Oficialus atidarymas įvyks birželio 26 d. 9 v. v.

For constipation you'll call it "The Overnight Wonder"

Ever feel uncomfortable with your lavative? Then it's time you tried the medicine they call "The Overnight Wonder".

It's today's most effective medicine for the discomforts of constipation by helping restore the body's own natural rhythm. In 10 minutes, you'll like the way you feel in the morning!

Chocolated or pill. Ex-Lax is "The Overnight Wonder."

Take only as directed.

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių tarptautinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.

- SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.
- SLA — išmokėto daugiau kaip ASTUOGNIS MILIJONUS dolerių apdraudų savo nariams.
- SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neieško pelno, nariams patarnauja tik savivalpos pagrindu.
- Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali Susivienijime apsidrausti iki \$10,000.
- SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.
- SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.
- SLA — knopų vyra visose lietuvių kolonijose. Kreiptis į savo apylinkės SLA knopų veikėjus, jie jums mielai pagelbės ir SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N.Y. 10001
247 W. 20th St.
Tel. (212) 543-2218

— Lietuviškosios Skautybės Fondas, eidamas 5 metus, bendralaikysje praneša, kad šiuo metu turima 63,100.68 dol. įnašų. Pernai lietuviškų skautiškų gaminių išplatinta už virš 1,500 dolerių. Įvairius ženklukus ir marškinius galima gauti pas Aleksą Darasą, 29 Welles Ave., Dorchester, MA 02124, USA. Fondo įnašai siunčiami: Kostas Nenortas, 44 Alban St., Dorchester, MA 02124.

— Lietuvių Karių Veteranų Sgos Ramovėnų Chicago's skyriaus narių susirinkimas įvyks š. m. birželio 28 d., sekmadienį, 12 val. Jaunimo Centro patalpose. Kviečiami visi ramovėnai dalyvauti.

— Beverly Shores Balfo skyriaus gegužinė įvyks liepos 5 d. 2 val. Stankūno restorano sode. Skyriaus pirm. Ona Pulkauninkienė ir nariai kviečia visus atsilankyti.

— Gintaro debutančių balius įvyks šeštadienį, birželio 27 d., Conrad Hilton viešbučio didžiojoje salėje. Balių rengia Chicago's Lietuvių Moterų klubas. Birželio 14 d. dr. Vaitkus su žmona vaišino debutantes, palydovus ir jų šeimas Chicago Yacht klube. Birželio 19 dieną visus vaišino Walter ir Andrea Mazil.

ROCKFORDO ŽINIOS

Š. m. birželio mėn. 28 dieną 12 val. (vidurdienį) Lietuvių klubo parke V.D.R. 5-to būrio šauliai rengia tradicinį Joninių laužą. Į jį visada gausiai atvažiuoja, nepakeičiami ir visados mielai laukiami, nuolatiniai Rockfordo rėmėjai — V.D. rinktinės šauliai.

Maloniai kviečiame visus ir visas atsilankyti ir praleisti pietų žavingam parko ažuolynė, pabendrauti su svečiais ir kartu prisiminti tas gražias ir brangias lietuviškas tradicijas.

V.D.R. 5-to būrio valdyba

• Niekados niekas nesiskundė, kad buvo per daug mylimas. (L. Tolstojus)

LOANS & MORTGAGES

Paskolos ir hipotekos

FUNDS AVAILABLE: \$5,000 and up. For 1st and 2nd mortgages on Single & Multi-Family Homes. Shopping Centers, Apartments, Farms, Churches, Construction, Commercial, Industrial, and many others. Compatible interest rates. J. Wright, P.O. Box 4959, Chicago, IL 60680. (312) 264-4153

MISCELLANEOUS

Įvairūs Dalykai

GAMINŲ MOTORINIS MASINAS BULVĖMS TARKUOTI. Paskambinti WA 5-4878

BUDGET SEWER AND PLUMBING

ANY RODDING AND DRAINING — \$30.

If not open — no charge.

CALL 656-8387

HOME REMODELING

Drywall Taping, Finishing & Painting - Heating - Air Conditioning Plumbing - Roofing - Aluminum Siding - Cement Work - Carpentry Porches - Fireplaces ART FISHER CONSTRUCTION 374-5312 Chgo. & Suburbs If no ans. — 374-5355

T & F SEWERAGE & PLUMBING

Rod any drain line for \$25. If not open, no charge. We install flood controls, pumps and valves. We install complete bathrooms and basements. 523-1962

RICHARD & ASSOCIATES

Additions - Kitchens Rec. rooms - Skylights Barn and sheds - Siding Garages - Decks Also int./ext. paint & staining. VISA & M.C. ACCEPTED 864-6070 Free Est. 636-7099

REAL ESTATE

Namai, Zemė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS. DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS • NOTARIATAS • VERTIMAI.

VISU ROSIU DRAUDIMO AGENTURA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

EVANSTONE — 3 butų mūrinis, 20 m. Gražiai užlaikytas. Arti ligoninės ir universiteto. \$130,000.
MORRIS — 2 po 6. Atskirai šildomi vienetai. Didelis garazas. Marquette Parko centre. \$75,000.
4 BUTŲ MORRIS — 3 po 4 ir 1-2. 50 pėdų sklypas. Brighton Parke. \$69,000.

SIMAITIS-REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 West 63rd Street

Tel. 436-7878 arba 839-5568

Pirkite senoviskai

• 2 butų mūrinis namas, naujas stogas ir porčiai. Modernūs radiatoriai, gazo šildymas, Marquette Parke. Sena kaina \$52,000

• 4 butų mūrinis, apie \$9,000 nuomos. Atskiri gazo šildymai. 2 sklypai, 2 garažai. Brighton Parke. \$57,700.

• Statybai gražus sklypas Marquette Parke.

VALDIS REALTY

2644 W. 69th St.

(Lithuanian Plaza Ct.)

737-7200 arba 737-8534

Prašom palikti savo telefono numerį automatiniam aparatui.

OPEN HOUSE

SUNDAY 1 to 5 P.M.

MARQUETTE PARK, 7251 S. Francisco, 3 full baths, 4 brms. or small inc. upper level. Near transportation. Ideal for growing family or in-laws. Immed. possession. Mortgage terms avail.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

UNITY CATHOLIC HIGH SCH. Engineer/Maintenance Person. Knowledge of boilers and vacuum pump. Hours 7-2. Phone 483-8100

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

BLUE PRINT SHOP HELPER

MALE — FEMALE

786-9051

AFTER 10 A.M.

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ISNUOMOJAMI 2 kambariai Marquette Parke. Galima imti abu arba po vieną. 7246 S. California Ave. Tel. 434-6122

5 ROOM APARTMENT, 1st floor, hot water and heat. Vicinity 33rd and Lithuania. Call 839-8597 between 3 & 7 P.M.

FOR RENT BASEMENT APARTMENT, 4 rooms heated with hot water. Vicinity 33rd & Lithuania. Call 839-8597 between 3 & 7 P.M.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turli Chicago's miesto leidimą. Dirbu ir užmiečiuose, greit, garantuoti ir sąžiningai.
KLAUDIUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

D E M E S I O
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusmėčiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

GENERAL REMODELING
• Alumin. langai, durys, medžio apmušimai. • Stalčius darbai, cemento laiptai, porčiai, stogai ir visa kita.
FETTING'S CONSTRUCTION
7152 So. Kedzie Avenue
Tel. 776-8505

Dengiamie ir fainosme visu rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.
ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS
Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisyimas
2646 West 69th Street
Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. SIMIUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7458
Taip pat daromi vertimai, giminų iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY
P. Zepolis, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642 - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATU DRAUGIA
V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS
2458 W. 69th St.
Darbo vald.: nuo 9 ryto iki 7 vak.
Šeštadieniais nuo 9 iki 12-tos
arba pagal susitarimą.
Telefonuoti 778-8000

Advokatas
GINTARAS P. CEPENAS
Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5%
a year

PAID AND COMPOUNDED QUARTERLY

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 8%

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-3 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunus dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdžiai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608